

STUDIEGIDS 2014-2015

SCHAKELPROGRAMMA'S

voor de

MASTEROPLEIDINGEN

PEDAGOGISCHE

WETENSCHAPPEN

en

ONDERWIJSKUNDE

Vooraf

In deze gids vindt u informatie over de schakelprogramma's (voorbereidingstrajecten) die u als HBO-afgestudeerde kunt volgen bij de Stichting Pedagogisch Onderwijs (SPO), wanneer u wilt doorstromen naar de master Pedagogische Wetenschappen (richting Pedagogiek of Orthopedagogiek) of de master Onderwijskunde.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	4
1 INLEIDING.....	7
1.1 Waarom Pedagogiek, Onderwijskunde of Orthopedagogiek studeren?.....	7
1.1.1 Pedagogen.....	7
1.1.2 Andragogen.....	7
1.1.3 Onderwijskundigen.....	8
1.2 Beroepsperspectieven.....	8
1.2.1 Werken met kinderen.....	8
1.2.2 Werken met volwassenen.....	8
1.2.3 Werken in onderwijs.....	8
1.2.4 Goede kansen.....	9
1.3 Algemene informatie.....	9
1.3.1 Profiel van de universiteit.....	9
1.3.2 Faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen (GMW).....	10
1.4 Algemene informatie masteropleidingen.....	11
1.5 Toelating masteropleidingen Pedagogische Wetenschappen en Onderwijskunde.....	14
1.5.1 Informatie toelatingscommissies.....	14
1.5.2 Toelatingsvoorwaarden masteropleidingen Pedagogische Wetenschappen en Onderwijskunde.....	15
1.5.3 Wel HBO maar niet verwant.....	16
1.5.4 Harde knip.....	17
2. DOELSTELLINGEN EN OPZET SCHAKELPROGRAMMA'S.....	18
2.1 Studeren bij de Stichting Pedagogisch Onderwijs (SPO).....	18
2.2 Belangrijke adressen.....	19
2.2.1 SPO.....	19
2.2.2 Faculteit GMW/RUG.....	20
2.3 Organisatie van de opleiding.....	23
2.3.1 Onderwijslocaties.....	24
2.3.2 Inschrijving schakelprogramma's.....	24
2.3.3 Website.....	25

2.3.4	Kosten	25
2.3.5	Inpassingen in het schakelprogramma.....	27
2.3.6	Afronding schakelprogramma's en toelating master.....	27
2.3.7	Studeren met een functiebeperking	27
2.3.8	Kwaliteitszorgcommissie	27
3.	SCHAKELPROGRAMMA PEDAGOGIEK EN ONDERWIJSKUNDE.	30
3.1	Studiebelasting schakelprogramma Pedagogiek en Onderwijskunde.....	30
3.2	Programmaoverzicht 2014-2015.....	31
3.3	Overgangsregeling.....	33
3.4	Docenten.....	35
3.5	Vakken.....	37
	Wiskunde.....	37
	Inleiding onderzoek PABAP035	38
	Statistische modellen 1 PABAP036	39
	Statistiek 3 PABA3065.....	40
	M&T II: Methoden en technieken van onderzoek PABA2062A	41
	Testtheorie PABA2064A.....	42
	M&T II: Grondslagen van onderzoek PABA2061A	43
	Methoden en technieken van onderzoek I PABAP037.....	44
	M&T II: Onderzoekspracticum PABA2063.....	45
	Referaat- en bibliotheekpracticum.....	46
	Filosofie 2: wetenschapsfilosofie	47
	Ontwikkeling- en onderwijspsychologie PABA A-108	48
	Kind en Jeugd.....	49
	Effectiviteit van onderwijs en Levenslang leren PABA3304	51
	Leren op de Werkplek	52
4	SCHAKELPROGRAMMA ORTHOPEDAGOGIEK.....	53
4.1	Studiebelasting schakelprogramma Orthopedagogiek.....	53
4.2	Inpassingen in het schakelprogramma.....	53
4.3	Programmaoverzicht 2013-2014.....	54
4.4	Overgangsregeling	59
4.5	Docenten.....	61

4.5	Vakken eerste schakeljaar.....	64
	Wiskunde.....	64
	Inleiding onderzoek PABAP035.....	64
	Statistische modellen I PABAP036.....	65
	Methoden en technieken van onderzoek I PABAP037.....	66
	APA- en bibliotheekpracticum.....	67
	Inleiding orthopedagogiek PABAP027.....	69
	Personen met beperkingen 1: de analyse van het probleem PABA5232.....	70
	Leer- en onderwijsproblemen 1 PABA5251.....	70
	Gedrags- en opvoedingsproblemen 1 PABA5243.....	71
	Ontwikkelingspsychologie PABA2050.....	72
	Psychopathologie kind en jeugdige PABA5272.....	73
	Diagnostiek en behandeling PABA5212.....	74
4.6	Vakken tweede schakeljaar.....	76
	Diagnostische vaardigheden PABA5311.....	77
	Neuropsychologie PABA5372.....	77
	Statistiek 3 PABA3065.....	78
	Schakelwerkstuk.....	79
	M&T II: Methoden en technieken van onderzoek PABA2062A.....	80
	M&T II: Grondslagen van onderzoek PABA2061A.....	81
	Testtheorie PABA2064A.....	83
	OPB: Evidence based intervention 1 PABA5334.....	84
	OPB: Evidence based intervention 2 PABA535.....	84
	OPB: practicum PABA5373.....	86
	Diagnostiek en interventie leerproblemen 1 PABA5351.....	87
	Diagnostiek en interventie leerproblemen 2 PABA5352.....	87
	Leerproblemen: practicum PABA5373.....	90
	Gedrags- en opvoedingsproblemen 2 PABA5344.....	91
	Kwaliteit en effectiviteit van de jeugdzorg.....	91
	Jeugdzorg: practicum PABA5373.....	93
5	REGELING EXAMINERING.....	94
6	PLATTEGROND.....	96

1 INLEIDING

1.1 Waarom Pedagogiek, Onderwijskunde of Orthopedagogiek studeren?

Hoe krijg je ontspoorde kinderen weer op de rails? Hoe geef je het beste les aan volwassenen? Hoe wordt er opgevoed in andere culturen en wat kunnen wij daarvan leren? Waarom is de tweede fase ingevoerd in het voortgezet onderwijs? Wat is dyslexie eigenlijk precies? Hoe maak je lesprogramma's op de computer? Allemaal vragen waar pedagogen en onderwijskundigen dagelijks mee te maken krijgen.

Na een veelal praktisch gerichte HBO-opleiding gaat de student zich bij pedagogiek of onderwijskunde bezighouden met de theorieën, visies en ideeën achter deze praktijk. De student start met een wetenschappelijke opleiding en verzamelt daarin veel theoretische kennis en leert bovendien wetenschappelijk onderzoek te verrichten binnen het vakgebied van de pedagogiek of onderwijskunde.

1.1.1 Pedagogen

Pedagogen en onderwijskundigen bestuderen opvoeding, onderwijs, vorming en hulpverlening aan kinderen. Een algemeen pedagoog richt zich op de opvoeding en het onderwijs aan kinderen en jongeren in de normale gezins- en schoolsituaties. De orthopedagoog echter kijkt naar kinderen waar in de opvoedings- of schoolsituaties duidelijk iets aan de hand is, zoals ernstige leer- en gedragsproblemen. Ook houdt de orthopedagoog zich bezig met de opvoeding en het onderwijs van kinderen met beperkingen door handicaps.

1.1.2 Andragogen

Het is een misverstand te denken dat pedagogen zich alleen bezig houden met kinderen. Ook in de hulpverlening, vorming en het onderwijs naar volwassenen toe zijn ze actief. Denk aan volwasseneneducatie, personeelswerk, reclassering, ontwikkelingswerk etc. Voorheen noemden we dit het vakgebied van de Andragogie.

1.1.3 Onderwijskundigen

De onderwijskundige houdt zich bezig met alle facetten van het onderwijs. Zoals het begeleiden van kinderen met leerproblemen, ontwikkelen van lesmateriaal, ontwikkelen van onderwijssystemen, etc. Daarnaast bedenkt de onderwijskundige verbeteringen voor het onderwijs en helpt onderwijzend personeel bij de invoering daarvan.

1.2 Beroepsperspectieven

De meeste pedagogen en onderwijskundigen vinden een baan in de tweede lijn. Dat wil zeggen dat ze onderzoek doen, plannen maken, onderwijsmethoden ontwikkelen, rapporten schrijven waarmee ouders, groepsleiders, docenten, trainers en hulpverleners in de praktijk aan de slag gaan.

1.2.1 Werken met kinderen

Pedagogen zijn werkzaam bij instellingen voor kinderopvang, vormingswerk, GGZ, schooladvies- en begeleidingsdiensten, als beleidsmedewerker bij een gemeente of provincie of in dienst van een internationale organisatie op het gebied van onderwijs en opvoeding zoals Unicef. Pedagogen werken ook als docent in het MBO, HBO of aan de universiteit en geven vakken als pedagogiek, maatschappijleer, conflicthantering, sociale vaardigheden, omgangskunde, communicatiekunde en voorlichtingskunde.

1.2.2 Werken met volwassenen

Pedagogen die zich richten op het werken met volwassenen werken in het bedrijfsleven, bij de overheid en in de gezondheidszorg. Ze houden zich bezig met zaken als werving, selectie, vorming en opleiding van personeel, voorlichting, het begeleiden van fusie- en reorganisatieprocessen en het oplossen van problemen tussen mensen. Ook functies als beleidsmedewerker op het gebied van welzijn, ouderenzorg en volwasseneneducatie of een loopbaan als wetenschappelijk onderzoeker behoren tot de mogelijkheden.

1.2.3 Werken in onderwijs

Veel onderwijskundigen begeleiden of adviseren leerlingen, docenten en schoolteams bij leerproblemen, organisatorische problemen of bij het invoeren van onderwijsvernieuwingen. Omdat leraren en schoolteams vaak zelf niet de kennis of tijd hebben om deze problemen op te lossen wordt de deskundigheid van de onderwijskundige ingeroepen.

Als onderwijskundige kunt u zich dan ook bezig gaan houden met het ontwikkelen van lesmateriaal zoals schoolboeken, video's, computerprogramma's of cursuspakketten in dienst van een educatieve uitgeverij, de Nederlandse Onderwijs-televisie, TELEAC, of bedrijfsleven HBO en WO.

Inleiding

1.2.4 Goede kansen

Een jaar na het afstuderen heeft ongeveer 80% van de aan de RUG afgestudeerde pedagogen en onderwijskundigen een baan. Het hangt naast uw studie ook van uw gekozen specialisatie, opgedane ervaringen naast de studie, uw inzet en motivatie af hoe snel en wat voor baan u precies vindt.

1.3 Algemene informatie

In dit hoofdstuk wordt algemene informatie gegeven over de Rijksuniversiteit Groningen (RUG), de faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen (GMW) en de Stichting voor Pedagogisch Onderwijs (SPO).

1.3.1 Profiel van de universiteit

De Rijksuniversiteit Groningen (RUG), opgericht in 1614, is de op één na oudste universiteit van Nederland. De universiteit is klassiek in de zin van universeel, met een zeer breed studieaanbod en modern waar het onderwijs, onderzoek, organisatie en faciliteiten betreft. Anno 2010 telde de RUG negen faculteiten, 58 bacheloropleidingen, 114 masteropleidingen, bijna 5000 medewerkers en ruim 27.500 studenten.

De Stichting Pedagogisch Onderwijs (SPO) dateert uit 1918 en is gelieerd aan de Rijksuniversiteit Groningen (RUG). Zij is gehuisvest binnen de faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen (GMW) van de RUG en verzorgt in totaal twee schakelprogramma's in de avonduren: een schakelprogramma Pedagogiek en Onderwijskunde en een schakelprogramma Orthopedagogiek.

Deze schakelprogramma's leiden op tot de masteropleidingen Pedagogische Wetenschappen en Onderwijskunde aan de RUG. In deze studiegids vindt u enige beknopte informatie over deze masteropleidingen. Voor meer informatie dient u de studiegids voor de betreffende masteropleiding raadplegen, te verkrijgen bij de faculteit GMW van de Rijksuniversiteit Groningen.

Inleiding

1.3.2 Faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen (GMW) (www.rug.nl/gmw)

Facultaire bestuursstructuur

De Faculteit der Gedrags- en Maatschappijwetenschappen (GMW) wordt bestuurd door het Faculteitsbestuur (FB). Het FB bestaat uit drie personen, respectievelijk verantwoordelijk voor onderwijs, onderzoek en middelen. Een student is adviserend lid. De voorzitter van het Faculteitsbestuur wordt decaan genoemd. Het FB kent twee vaste adviescommissies, de Commissie Onderwijs en de Commissie Onderzoek. Verder zijn er diverse werkgroepen ingesteld die het FB gevraagd en ongevraagd van advies kunnen dienen, zoals de werkgroep internationalisering, de werkgroep voorlichting, de werkgroep bibliotheek en de werkgroep ICT (Informatie- en Communicatietechnologie). In alle commissies en werkgroepen hebben ook studenten zitting. De Faculteitsraad (FR), waarin negen personeelsleden en negen studenten zitting hebben, is het medezeggenschapsorgaan op facultair niveau. De Faculteitsraad heeft advies- en instemmingsrecht. Per (cluster van) opleiding(en) benoemt het Faculteitsbestuur een opleidings- en een onderzoeksdirecteur.

Opleidingen

De faculteit verzorgt de bachelor- en masteropleidingen in de Psychologie, Sociologie, Pedagogische Wetenschappen en Onderwijskunde en Bewegingswetenschappen.

Onderzoeksinstituten

Aan de faculteit is een drietal onderzoeksinstituten verbonden, te weten het Heymans Instituut (voor onderzoek op het terrein van de psychologie en haar grensgebieden), het Nieuwenhuis Instituut (voor onderzoek van Onderwijs, Opvoeding en Ontwikkeling) en het Gronings Centrum voor Sociaalwetenschappelijk Onderzoek (voor onderzoek op het terrein van de sociologie).

1.4 Algemene informatie masteropleidingen

Na afronding van het schakelprogramma kunt u instromen in de eenjarige masteropleidingen Pedagogische Wetenschappen en Onderwijskunde (www.rug.nl/pedok). De masteropleidingen kennen 2 instroommomenten, september en februari.

De masteropleiding Pedagogische Wetenschappen kent twee programma's: De master Pedagogiek (PED) en de master Orthopedagogiek.

- De *master Pedagogiek* is gericht op het bestuderen van pedagogische situaties vanuit het perspectief van de levensloop: de opvoeding, zorg en educatie van jonge kinderen, jeugdigen en volwassenen.
- In de *master Orthopedagogiek* bestudeert men problematische opvoedingssituaties. De drie specialisaties zijn 'jeugdzorg', 'leerproblemen' en 'opvoeding en ondersteuning van personen met beperkingen'.

Onderwijskunde kent een eigen masteropleiding met daarbinnen vier differentiaties: 'leeromgeving, instructie en leren', 'onderwijs- en leerlingbegeleiding', 'onderwijsbeleid en onderwijsorganisatie' en onderwijsverbetering en innovatie'.

Master Pedagogiek

In de master Pedagogiek worden actuele vraagstukken omtrent opvoeding, vorming en leren bestudeerd vanuit theoretisch, historisch en sociaalwetenschappelijk perspectief. Vraagstukken zoals: is het erg dat in Nederland vrijwel geen enkel kind opgroeit zonder beeldschermen? Wat bezielde jongeren tijdens Project X in Haren? Hoe kunnen we jongeren en ouderen motiveren om (weer) te gaan leren? In dit soort vragen spelen verschillende factoren een rol: persoonsgebonden, institutionele en beleidsmatige factoren, maar ook opvattingen en visies over de relatie tussen opvoeding, onderwijs en de samenleving. Met het bestuderen van dergelijke vraagstukken kun je je binnen de afzonderlijke vakken richten op bijvoorbeeld een bepaalde leeftijdsgroep of een bepaald pedagogisch domein. Op deze manier maak je vast kennis met vraagstukken en hun benadering die zich ook in het pedagogische werkveld voordoen. De master kent twee differentiaties:

- Kind en jeugd
- Levenslang leren

De master bestaat uit een theoretisch gedeelte van 30 ECTS en een afstudeerproject van 30 ECTS. Je volgt 10 ECTS aan vakken op het gebied van kwalitatieve methoden & technieken van onderzoek en 20 ECTS aan inhoudelijke, verdie-

Inleiding

pende vakken. Het afstudeerproject bestaat uit een korte stage van 5 ECTS en een afstudeeronderzoek en scriptie van 25 ECTS. De volgorde van het studieprogramma is mede afhankelijk van de vakken die je kiest, maar je kunt pas aan je afstudeeronderzoek beginnen als je tenminste 15 ECTS aan inhoudelijke vakken hebt afgerond.

Begeleiding bij de vakkenkeuze en bij het kiezen van een afstudeeronderwerp vindt plaats in tutorgroepen, waarin 4 – 5 studenten participeren plus een docent die als tutor optreedt. Daarnaast kan de student altijd overleggen met de studieadviseur over de voor haar/hem meest handige route en vakkenkeuze.

Master Onderwijskunde

In de master Onderwijskunde worden studenten voorbereid op een onderwijskundige professie op een academisch werk- en denkniveau. Aansluitend bij de werkvelden waarin onderwijskundigen werkzaam zijn, kan de student kiezen uit één van de vier differentiaties:

- leeromgeving, instructie en leren
- onderwijs en leerlingbegeleiding
- onderwijsbeleid en onderwijsorganisatie
- onderwijsverbetering en innovatie.

De student kiest voor één van deze differentiaties (10 ECTS) en de twee keuzevakken (10 ECTS). Daarnaast volgt de student de twee verplichten vakken: methoden & technieken (van het sociaalwetenschappelijk onderzoek) en curriculum theorie (totaal 10 ECTS). Het afstudeerproject bestaat uit de tutorgroep (5 ECTS), een stage (5 ECTS) een afstudeeronderzoek en scriptie. Tijdens het afstudeerproject participeert de student in een tutorgroep, waarvan de leden aan elkaar verwant onderzoek doen, doorgaans passend binnen lopende onderzoeksprogramma's. De resultaten van het onderzoek worden vastgelegd in de vorm van een scriptie die in een openbaar forum met referenten wordt gepresenteerd. Vakkenkeuze en het kiezen van een afstudeeronderwerp kan in overleg met de tutor. Daarnaast kan de student altijd overleggen met de studieadviseur over de voor haar/hem meest handige route en vakkenkeuze.

Master Orthopedagogiek

Deze master bestudeert problematische opvoedingssituaties die het gevolg kunnen zijn van lichamelijke en/of verstandelijke beperkingen, leer- en/of gedragsproblemen. Het ontwikkelen van interventiestrategieën staat centraal.

Het masterproject vormt een belangrijk onderdeel van de master. Het bestaat uit een praktijkstage en de mastertheses die zich afhankelijk van de keuze die eerder in de studie is gemaakt, gericht zijn op een van de drie differentiaties: leer- en onderwijsproblemen, jeugdzorg en/of het opvoeden en ondersteunen van personen met beperkingen. Daarnaast worden de volgende theoretische vakken aange-

Inleiding

boden: Ethiek, Zorg en onderzoek, Participatie in de samenleving en Theorieën en modellen in de orthopedagogiek.

In de studiegids Master Pedagogische Wetenschappen (als PDF te downloaden via www.rug.nl) vindt u meer informatie over de inhoud van het onderwijsprogramma.

1.5 Toelating masteropleidingen Pedagogische Wetenschappen en Onderwijskunde

Algemene informatie over de toelatingseisen zijn verkrijgbaar bij het onderwijsbureau van de opleidingen of bij de studieadviseur van Pedagogiek en Onderwijskunde, mw. drs. J.A.M. Evers, e-mail j.a.m.evers@rug.nl, tel. 050 – 363 6480 of bij de studieadviseur van Orthopedagogiek, mw. drs. H.J. Luis, e-mail h.j.luis@rug.nl, tel. 050 – 363 6570.

1.5.1 Informatie toelatingscommissies

De voorwaarden voor toelating zijn opgesteld door de toelatingscommissies van de betreffende masteropleidingen. Deze commissies behandelen tevens individuele afwijkingen van deze voorwaarden.

Master Pedagogiek

Rijksuniversiteit Groningen
Toelatingscommissie Master Pedagogiek
Grote Rozenstraat 38
9712 TJ Groningen
E-mail: toelatingscommissie.pedok@rug.nl

Master Onderwijskunde

Rijksuniversiteit Groningen
Toelatingscommissie Master Onderwijskunde
Grote Rozenstraat 38
9712 TJ Groningen
E-mail: toelatingscommissie.pedok@rug.nl

Master Orthopedagogiek

Rijksuniversiteit Groningen
Toelatingscommissie Master Orthopedagogiek
Grote Rozenstraat 38
9712 TJ Groningen
E-mail: toelatingscommissie.pedok@rug.nl

1.5.2 Toelatingsvoorwaarden masteropleidingen Pedagogische Wetenschappen en Onderwijskunde

Een student die beschikt over een diploma van een verwante HBO-opleiding en die het schakelprogramma met goed gevolg heeft afgerond wordt definitief toegelaten tot de masteropleiding.

Pedagogiek

Voor de toelating tot de master Pedagogiek wordt als verwant aangemerkt:

- ALO (Academie Lichamelijk Opvoeding)
- PABO (Pedagogische Academie Basisonderwijs) of PA (Pedagogische Academie)
- CMV (Culturele en Maatschappelijk Vorming)
- HBO-pedagogiek (hieronder vallen ook: HKP, HPO en HSAO)
- HBO-V
- Vierjarige tweedegraads lerarenopleidingen
- Logopedie
- MWD (Maatschappelijk Werk en Dienstverlening) of MW (Maatschappelijk Werk)
- P&A (Personeel & Arbeid)
- SPH (Sociaal Pedagogische Hulpverlening) of HBO-J (HBO-Jeugdzorg)
- HBO-psychologie

Onderwijskunde

Voor de toelating tot de master Onderwijskunde wordt als verwant aangemerkt:

- ALO
- PABO (of PA)
- HBO-pedagogiek (ook: HKP, HPO, HSAO)
- Vierjarige tweedegraads lerarenopleidingen
- HBO-psychologie

Orthopedagogiek

Voor de toelating tot de master Orthopedagogiek wordt als verwant aangemerkt:

- ALO (Academie Lichamelijk Opvoeding)
- PABO (Pedagogische Academie Basisonderwijs) of PA (Pedagogische Academie)
- CMV (Culturele en Maatschappelijk Vorming)
- HBO-pedagogiek (hieronder vallen ook: HKP, HPO en HSAO)
- HBO-V
- Logopedie
- MWD (Maatschappelijk Werk en Dienstverlening) of MW (Maatschappelijk Werk)

Inleiding

- P&A (Personeel & Arbeid)
- SPH (Sociaal Pedagogische Hulpverlening) of HBO-J (HBO-Jeugdzorg)
- HBO-psychologie

1.5.3 Wel HBO maar niet verwant

Hebt u een niet verwante HBO-opleiding afgerond, maar u wilt wel via de avondopleiding van de SPO doorstromen naar één van de masteropleidingen Pedagogische Wetenschappen (APW, Onderwijskunde of Orthopedagogiek) dan is dat mogelijk. U volgt dan een verzwaard schakelprogramma. Dit houdt in dat u naast de reguliere studieonderdelen uit het schakelprogramma de volgende modules volgt:

Pedagogiek of Onderwijskunde

Onderdelen	ECTS*
Pedagogiek 1	15
Pedagogiek 2	15
Filosofie van opvoeding en onderwijs	10
Onderwijskunde	10
Multiculturaliteit in onderwijs en jeugdzorg	6
Totaal	56

* European Credits (studiepunten): 1 ECTS = 28 uur studiebelasting

Wanneer u het verzwaarde programma Pedagogiek of Onderwijskunde doet, volgt u vijf extra cursussen.

Orthopedagogiek

Onderdelen	ECTS*
Pedagogiek 1	15
Pedagogiek 2	15
Filosofie van opvoeding en onderwijs	10
Psychologie: Introductie	6
Psychologie: Toegepast	7
Totaal	53

* European Credits (studiepunten): 1 ECTS = 28 uur studiebelasting

Wanneer u het verzwaarde programma Orthopedagogiek doet, volgt u vier extra cursussen.

Bovenstaande cursussen worden aangeboden binnen de door de SPO verzorgde opleiding HBO-pedagogiek.

Inleiding

1.5.4 Harde knip

Sinds september 2012 geldt binnen de Rijksuniversiteit Groningen de zogenaamde harde knip. Dit betekent dat studenten *alle vakken* uit het schakelprogramma moeten hebben afgerond om tot de masteropleiding te worden toegelaten. Kijk voor meer informatie op de DLO onder de knop documenten.

2. DOELSTELLINGEN EN OPZET SCHAKELPROGRAMMA'S

2.1 Studeren bij de Stichting Pedagogisch Onderwijs (SPO)

De SPO treedt op als bevoegd gezag van de schakelprogramma's Pedagogische Wetenschappen en Onderwijskunde Groningen. De opleidingen van de SPO worden niet door de overheid gesubsidieerd. De SPO kan hierdoor de cursusgelden voor haar opleidingen vaststellen onafhankelijk van het landelijk beleid. De SPO neemt deel aan de landelijke Vereniging ter Bevordering van de Studie der Pedagogiek (VBSP).

In 1918 is de 'Vereniging voor Pedagogisch Onderwijs aan de Rijksuniversiteit te Groningen' opgericht. Deze vereniging verzorgde theoretische en praktische cursussen in de didactiek voor aanstaande leraren en voordrachten over pedagogische onderwerpen voor belangstellenden. In 1954 nam deze vereniging de verantwoordelijkheid op zich voor het geven van de reeds bestaande opleiding voor de Middelbare Akte Pedagogiek A. Tevens is toen besloten een opleiding voor de Middelbare Akte Pedagogiek B te beginnen. Deze opleidingen zijn bekend geworden als de MO-A en MO-B Pedagogiek.

De 'Vereniging' is in 1965 omgezet in een 'Stichting voor Pedagogisch Onderwijs aan de Rijksuniversiteit te Groningen' (SPO). De opleiding MO-A Pedagogiek is in 1987 verbreed met een algemene pedagogisch-agogische beroepsvoorbereiding en wordt sindsdien tot het Hoger Pedagogisch en Sociaal-Agogisch Onderwijs gerekend. De opleiding MO-B Pedagogiek wordt in 1990 opgevolgd door een cursusaanbod gericht op doorstroming naar de afstudeerrichtingen Pedagogiek en de studierichting Onderwijskunde van de Rijksuniversiteit Groningen. Als reactie op de invoering van het bachelor-master systeem in het hoger onderwijs is dit cursusaanbod vanaf 2003 vervangen door schakelprogramma's die eveneens gericht zijn op doorstroom naar de afstudeerrichtingen Pedagogiek (Algemene Pedagogiek en Orthopedagogiek) en de studierichting Onderwijskunde. Dit schakelprogramma is bedoeld voor studenten die al beschikken over een (verwante) afgeronde HBO-opleiding.

Doelstellingen en opzet schakelprogramma's

Een avondopleiding

Het schakelprogramma is een avondopleiding. Dit houdt in dat de studie kan worden gevolgd naast de dagelijkse werkzaamheden. Het houdt ook in dat het aantal colleges vergeleken met het bachelorprogramma van de RuG beperkt is en dat dus een groot beroep wordt gedaan op zelfstudie. Studenten moeten veel lezen, zowel in het Nederlands als in het Engels.

Studenten dienen er rekening mee te houden dat sommige tentamens overdag plaatsvinden. De tentamens zijn namelijk in principe RuG tentamens, hetgeen een waarborg is voor het behaalde eindniveau van de schakelstudenten.

Verder is het van belang dat studenten zich realiseren dat de eisen die binnen het schakeljaar aan het studeren worden geteld gelijk zijn aan die van de universiteit. Deze eisen wijken wegens het afwijkende didactische concept sterk af van de eisen die tijdens het HBO aan studenten zijn gesteld. De hoeveelheid kennis die verwerkt moet worden ligt hoger, er wordt minder structuur geboden bij het bestuderen van de literatuur en er wordt een hoge mate van inzicht gevraagd in de te bestuderen stof. Een zelfstandige academische studiehouding is een voorwaarde voor het succesvol doorlopen van het schakelprogramma.

2.2 Belangrijke adressen

2.2.1 SPO

Studieleider:

Mw. dr. H.T.A. Amsing
Grote Rozenstraat 38
9712 TJ Groningen
Tel. 050 - 363 6525 (via secretariaat)

Studiecoördinator:

Mw. A.A. Slijkhuis
Grote Rozenstraat 38, kamer 0053
9712 TJ Groningen
Tel. 050 - 363 7893
E-mail: a.a.slijkhuis@rug.nl

Doelstellingen en opzet schakelprogramma's

Secretariaat / Onderwijsbureau:
Mw. M. Froma, Mw. M. Scheltens en Mw. E. Strating
Grote Rozenstraat 38, kamer 0054
9712 TJ Groningen
Tel. 050 - 363 6525
E-mail: spo@rug.nl

Studiecoach
Mw. L. Greveling MSc
Tel. 050 – 363 6178
E-mail: L.greveling@rug.nl

2.2.2 Faculteit GMW/RUG

Onderwijsbureau Pedagogische Wetenschappen en Onderwijskunde
Grote Rozenstraat 38, 9712 TJ Groningen, tel. 050 - 363 6490.
E-mail: owb.pedok@rug.nl

Pedagogiek en Onderwijskunde
Secretariaat: Grote Rozenstraat 38, 9712 TJ Groningen, tel. 050 - 363 6500.
Studieadviseur master Pedagogiek en Onderwijskunde:
mw. drs. J.A.M. Evers
Grote Rozenstraat 38, kamer 18
9712 TJ Groningen
Tel. 050 – 363 6480
E-mail: j.a.m.evers@rug.nl.

Orthopedagogiek
Secretariaat: Grote Rozenstraat 38, 9712 TJ Groningen, tel. 050 - 363 6566.
Studieadviseur master Orthopedagogiek:
mw. H.J. Luis, kamer 20
Grote Rozenstraat 38
9712 TJ Groningen
Telefonische afspraak via de administratie Orthopedagogiek tel. 050 - 363 6566.

Onderwijsbalie GMW
Grote Kruisstraat 2, 9712 TS Groningen, tel. 050 - 363 6301.
Openingstijden: maandag t/m vrijdag van 9.00-17.00 uur.
In vakantieperiodes gelden aangepaste openingstijden, zie www.rug.nl.

Doelstellingen en opzet schakelprogramma's

USD (University Student Desk)

Bezoekadres: Broerstraat 5 in Groningen, tel. 050 - 363 8004

Voor zaken als:

- In/uitschrijving bij de RuG
- Collegegelden
- Studiefinanciering e.d.

www.rug.nl/studenten/voorzieningen/usd/

Zie ook: www.rug.nl/hoezithet

SSC (Studenten Service Centrum)

Voor studiebegeleiding tijdens de master.

Bezoekadres: Uurwerkersgang 10 in Groningen (STAG-pand)

Tel. 050 – 363 8066

Geopend: ma t/m vrij 9.00 tot 16.30 uur.

www.rug.nl/studenten/voorzieningen

ACLO

SPO studenten mogen sporten bij de ACLO, tegen het tarief van € 52,- per jaar. Wanneer u een ACLO-kaart wilt aanschaffen, dient u rechtstreeks contact op te nemen met de ACLO. De informatiebalie van de ACLO bevindt zich op de locatie Zernike, Blauwborgje 16, 9747 AC, Groningen. Voor informatie kunt u van 8.30 -19.00 uur bellen naar de infobalie van de ACLO (050 – 363 8063). Voor meer informatie: www.aclosport.nl.

Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO)

www.duo.nl, infolijn: 050 – 599 7755

Conciërgedienst

Voor verloren of gevonden voorwerpen, het melden van defecte kopieermachines, het lenen van een fietspomp en dergelijke kunt u terecht bij de conciërgebalie van het Heymansgebouw, Grote Kruisstraat 2/1, tel. 050 – 363 6313 / 363 6314. De balie is bemand op maandag t/m donderdag van 8.00 - 21.30 uur en op vrijdag van 8.00 - 17.30 uur. Hier zijn ook kopieerkaarten te koop. In de hal van het Nieuwenhuisgebouw, Grote Rozenstraat 38 hangt een telefoon waarmee direct contact met de centrale balie verkregen kan worden.

Doelstellingen en opzet schakelprogramma's

Kantine

Het Nieuwenhuisgebouw, Grote Rozenstraat 38, heeft in de computerzaal een aantal automaten voor koffie, thee, frisdrank en enkele snacks.

Het Heymansgebouw, Grote Kruisstraat 2/1, heeft een kantine met verse etenswaren en een aantal automaten voor koffie, thee, frisdrank en enkele snacks. Deze kantine is op maandag t/m vrijdag geopend van 8.45 uur - 15.45 uur (tel. 050 - 363 5560). In vakantieperiodes gelden aangepaste openingstijden.

Repro

Grote Rozenstraat 3

Openingstijden: 8.30 uur - 12.30 uur, 13.15 uur - 16.30 uur.

Sinds 1 januari 2012 is het niet meer mogelijk om aan de faculteit te kopiëren of te printen, ook niet in de bibliotheek. Dit is alleen mogelijk voor studenten aan de universiteit. De kopieerapparaten hebben de mogelijkheid om te scannen en de scans naar een e-mailadres te sturen zodat documenten elders uitgeprint kunnen worden.

Voor het kopen van readers en kantoorartikelen kunnen studenten terecht bij de reproshop. Deze bevindt zich aan de Grote Rozenstraat 3 (gebouw 2221, ruimte 0069). Openingstijden zijn dagelijks van 8.15 – 12.30 uur en van 13.15 – 16.30 uur. Telefoonnummer 050 – 363 6228, e-mail reprogmw@rug.nl.

Bibliotheken

Aan de inschrijving in de schakelprogramma's is het recht verbonden gebruik te maken van de faciliteiten van de universitaire bibliotheken. Hiertoe dient men in het bezit te zijn van een lenerspas. Deze pas kan bij het uitleenbureau van de Universiteitsbibliotheek worden verkregen op vertoon van uw studentkaart en een geldig identiteitsbewijs. Op de website staat nadere informatie over hoe deze pas aangevraagd kan worden. Adreswijzigingen dient u door te geven aan het uitleenbureau van de Universiteitsbibliotheek, Broerstraat 4, Groningen. De volgende bibliotheken zijn van belang:

Bibliotheek Gedrags- en Maatschappijwetenschappen:

De bibliotheek is gehuisvest op de eerste verdieping van het Heymansgebouw. Naast een grote collectie boeken en gedrukte tijdschriften biedt de bibliotheek toegang tot veel elektronische tijdschriften en literatuurbestanden.

In de bibliotheek kan men ook terecht om te studeren. Er zijn zo'n 130 studieplekken en 24 studentcomputers. Voor het inloggen op het RuG-netwerk is een account nodig. Deze 'functionele accounts' staan vermeld op de DLO onder de knop Documenten. Voor het lenen van materialen is een geldige studentkaart nodig. Studenten mogen ook gebruik maken van andere RuG bibliotheken.

Doelstellingen en opzet schakelprogramma's

Het adres is: Grote Kruisstraat 2/1
9712 TS Groningen
Tel. 050 - 363 6555
E-mail: gmw-bibliotheek@rug.nl
Internet: www.rug.nl/gmw/bibliotheek

De openingstijden van de Bibliotheek Gedrags- en Maatschappijwetenschappen zijn: maandag t/m donderdag van 9.00 - 21.30 uur en vrijdag van 9.00 - 17.00 uur.

Universiteitsbibliotheek (UB):

Broerstraat 4 (tegenover Academiegebouw), Groningen, tel. 050 – 363 5000.

Openingstijden*:	ma t/m vrij	8.30 - 0.00 uur
	za en zo	10.00 - 22.00 uur
Het Uitleenbureau:	ma t/m vrij	8.30 - 17.30 uur

* Zie website <http://www.rug.nl/bibliotheek/services/ub/address-and-opening>
voor alle UB-openingstijden in één schema.

2.3 Organisatie van de opleiding

De *gebouwen* waar de colleges worden gegeven zijn:
Muntinggebouw, Grote Kruisstraat 2 (Ingang: Grote Kruisstraat 2/1)
Heymansgebouw, Grote Kruisstraat 2/1
Boumangebouw, Grote Rozenstraat 31
Academiegebouw, Broerstraat 5
Zie plattegronden achter in de studiegids.

De *lesdagen* zijn de dinsdag, woensdag- en/of donderdagavond. In geval van overmacht wordt uitgeweken naar de maandagavond. Het is van belang deze avonden vrij te houden. Tentamens kunnen ook overdag worden afgenomen. Tussentijds zijn roosterwijzigingen mogelijk. Het *les-, tentamen- en vakantie-rooster* voor het gehele jaar wordt geplaatst op de website. De lokalen en tijden staan vermeld op het lesrooster. Tijdens het studiejaar kunnen wijzigingen optreden. Eventuele rooster- en lokaalwijzigingen, ziekte van docenten e.d. worden tijdig vermeld op de website: www.spo-groningen.nl. De *lestijden* zijn tussen 17.00/17.15 en 21.00/21.15 uur. De *opening van het studiejaar* is op woensdag 3 september 2014.

Vakantie: alleen tijdens de zomer- en kerstvakantie wordt er geen onderwijs gegeven. In alle andere vakanties zijn er colleges en tentamens.

Doelstellingen en opzet schakelprogramma's

!!! Raadpleeg voor vertrek naar college de DLO van de opleiding!!!

2.3.1 Onderwijslocaties

Muntinggebouw

Grote Kruisstraat 2
Ingang hoek Grote Kruisstraat - Nieuwe Kijk in 't Jatstraat,
na 5 uur Grote Kruisstraat 2/1 (Heymansgebouw)

Heymansgebouw

Grote Kruisstraat 2/1

Boumangebouw

Grote Rozenstraat 31

Academiegebouw

Broerstraat 5

Tentamenhal (Aletta Jacobshal)

Blauwborgje 4

Op www.rug.nl kunt u meer informatie vinden over de locaties van de verschillende gebouwen.

2.3.2 Inschrijving schakelprogramma's

Indien u zich voor het cursusjaar 2014-2015 wenst in te schrijven, dient u zich digitaal en schriftelijk aan te melden door middel van een volledig ingevuld en ondertekend aan inschrijvings- en machtigingsformulier. Inschrijven gaat via de website www.spo-groningen.nl. Voor de eigen administratie dient u een kopie van de overeenkomst te maken en te bewaren. De formulieren voorzien van uw handtekening dient u met een kopie van uw HBO-diploma en een kopie van uw identiteitsbewijs te sturen naar het secretariaat van de opleiding.

Secretariaat/ Onderwijsbureau van de SPO:

Mw. M. Froma, Mw. M. Scheltens en Mw. E. Strating
Grote Rozenstraat 38, kamer 0054
9712 TJ Groningen
Telefoon: 050 - 363 6525
spo@rug.nl

Openingstijden: zie website: www.spo-groningen.nl.

Op grond van inschrijving bij de Stichting Pedagogisch Onderwijs (SPO) heeft u geen recht op studiefinanciering/ -lening, ov jaarkaart o.i.d.

Heeft u zich aangemeld via studielink of bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) voor de bachelor opleiding Pedagogische Wetenschappen of bij de Rijksuniversiteit Groningen, dan dient u zich uit te schrijven. Neem hiervoor contact op met de DUO of de University Student Desk (USD) van de RUG.

Doelstellingen en opzet schakelprogramma's

2.3.3 Website

Op de website www.spo-groningen.nl vindt u de roosters, de studiegids, informatie over extra onderwijsaanbod (actualiteitencolleges, excursies etc.) en actuele mededelingen. Op de Digitale Leeromgeving (DLO) <http://dlo.spo-groningen.nl/student> krijgt u na inloggen een persoonlijke pagina. Op deze pagina vindt u het overzicht van uw resultaten. Op de DLO worden mededelingen voor docenten en studenten vermeld, kunt u zich inschrijven voor vakken en tentamens en kunt u via het prikbord een bericht achterlaten. De eerste keer bij het raadplegen van bovenstaande website kunt u een inlognaam aanmaken. Een wachtwoord ontvangt u via uw e-mail.

Nestor

Voor een aantal vakken moet de SPO student de Digitale Leeromgeving van de RuG (Nestor) raadplegen. De docent geeft dit aan. De inloggegevens voor nestor zijn te vinden op de DLO onder de knop Documenten.

2.3.4 Kosten

Op 8 juli 2013 is de wet Kwaliteit in Verscheidenheid (KiV) vastgesteld. Voor schakelprogramma's is niet langer jaarlijks collegegeld verschuldigd, maar cursusgeld voor een traject. De tarieven voor deze cursusgeld zijn bovendien gemaximeerd. Voor SPO betekent deze wettelijke regeling dat we een afgerond cursusgeld tarief gaan hanteren van 1,25 maal het wettelijk collegegeld voor een traject van 60 punten. Studenten krijgen voor dit eenmalige bedrag vervolgens drie jaar de tijd om dit traject af te ronden. Het schakelprogramma Pedagogiek en Onderwijskunde is één traject van 60 ECTS, het schakelprogramma Orthopedagogiek bestaat uit twee trajecten van 60 ECTS: een traject van 60 ECTS voor jaar 1 en een traject van 60 ECTS voor jaar 2. Studenten die afgelopen jaar/jaren al ingeschreven stonden bij een schakelprogramma zijn per brief op hoogte gesteld over deze wijziging en kunnen op de DLO een toelichting vinden.

Het cursusgeld voor een traject van 60 ECTS is voor 2014-2015 vastgesteld op € 2383,-. U betaalt dit bedrag eenmalig (in één, vier of tien termijnen) in het jaar van inschrijving. De betaling gaat via automatisch incasso (zie inschrijving). Verspreidt u één schakeljaar over twee of meerdere jaren dan geldt voor literatuur, toets of werkvorm dat de studiegidstekst van het jaar waarin u het onderdeel wilt afronden, van toepassing is.

Nadere bepalingen staan beschreven in de inschrijvings- en betalingsvoorwaarden van de schakelprogramma's Pedagogiek/ Onderwijskunde (PEDOK) en Orthopedagogiek die u tegelijk met het inschrijfformulier kunt downloaden.

Doelstellingen en opzet schakelprogramma's

De kosten voor literatuur variëren per jaar. Dit jaar bedragen de kosten voor literatuur uit het eerste schakeljaar Orthopedagogiek ongeveer € 1040,- en voor literatuur uit het tweede schakeljaar ongeveer € 700,-. Kosten voor literatuur uit het schakelprogramma Pedagogiek/ Onderwijskunde bedragen ongeveer € 870,-. Houd er rekening mee dat er gedurende het studiejaar kleine wijzigingen in de literatuur kunnen plaatsvinden. Het is verstandig om de literatuur niet te ver van te voren aan te schaffen. De literatuur kan ook geleend worden bij de bibliotheek van de Rijksuniversiteit Groningen.

Voor Orthopedagogiek geldt dat het in principe mogelijk is om studieonderdelen uit de twee jaren naast elkaar te volgen, als niet alle onderdelen uit het eerste jaar zijn afgerond.

Alle vakken kunnen als losse cursussen worden gevolgd. Het tarief is dan € 410,- per cursus.

Als u in het eerste jaar van inschrijving van het schakeltraject afbreekt, is in een aantal gevallen een restitutieregeling van kracht. De restitutieregeling staat hieronder.

Beëindiging van de studie dient u per aangetekend schrijven mee te delen aan het studieregister. Hierbij geldt een opzegtermijn van twee maanden. De opzegtermijn gaat in op de datum van poststempeling van het aangetekend schrijven. Voor elke maand na het einde van de opzegtermijn wordt een evenredig deel van het cursusgeld terugbetaald.

Betalingsregeling in geval van opzegging:

Uiterlijke opzegdatum:	Maanden te betalen:	U betaalt in 2014-2015:
30 september 2014	geen	kosteloos
31 oktober 2014	september t/m december	Te betalen cursusgeld gedeeld door 10 maal 4.
30 november 2014	september t/m januari	Te betalen cursusgeld gedeeld door 10 maal 5.
31 december 2014	september t/m februari	Te betalen cursusgeld gedeeld door 10 maal 6.
31 januari 2015	september t/m maart	Te betalen cursusgeld gedeeld door 10 maal 7.
28 februari 2015	september t/m april	Te betalen cursusgeld gedeeld door 10 maal 8.
31 maart 2015	september t/m mei	Te betalen cursusgeld gedeeld door 10 maal 9.

In geval van opzegging na 31 maart vindt geen teruggave meer plaats.

Doelstellingen en opzet schakelprogramma's

Wanneer u recht heeft op vrijstellingen in het schakelprogramma en u daardoor voortijdig het programma afrondt, heeft u mogelijk recht op restitutie. Op het moment dat u het laatste studieresultaat heeft behaald dient u dit zelf aan te vragen.

2.3.5 Inpassingen in het schakelprogramma

De SPO is zelf niet gerechtigd om studenten op basis van vooropleiding vrijstellingen te verlenen in het schakelprogramma. Hiertoe zijn alleen de toelatingscommissies van de universitaire masteropleidingen bevoegd. Hiervoor dient u zich te vervoegen bij de studiecoördinator van de SPO: mevr. A.A. Slijkhuis, tel: 050 - 363 7893 e-mail: a.a.slijkhuis@rug.nl. Verzoek om vrijstellingen dienen bij de Toelatingscommissie, en in principe voor 1 oktober, aangevraagd te worden.

2.3.6 Afronding schakelprogramma's en toelating master

Op de DLO onder de knop Documenten staat het document 'Procedure toelating master', waarin uitgebreid wordt uitgelegd welke stappen u moet ondernemen voor uw inschrijving voor de master. Bij vragen kunt u contact opnemen met de studiecoördinator mevr. A.A. Slijkhuis (a.a.slijkhuis@rug.nl) informatie over de toegang tot de master Onderwijskunde en de master Pedagogische Wetenschappen (Pedagogiek en Orthopedagogiek) aan de Rijksuniversiteit Groningen.

2.3.7 Studeren met een functiebeperking

Heeft u een functiebeperking dan kunt u zich aanmelden bij de studiecoördinator, mevr. A.A. Slijkhuis. Zij verwijst u door naar de studiecoach mevr. L. Greveling. In overleg met de studiecoach wordt vastgesteld wat uw mogelijkheden en uw wensen zijn. Een doktersverklaring is een vereiste. U schrijft samen met de studiecoach een onderbouwd voorstel dat naar de studiecoördinator wordt gestuurd. Zij beslist of het voorstel (mogelijk ten dele) wordt gehonoreerd. Eventueel kan zij informatie inwinnen bij deskundigen.

Studiecoördinator: mevr. A.A. Slijkhuis, a.a.slijkhuis@rug.nl

Studiecoach : mevr. L. Greveling, l.greveling@rug.nl

2.3.8 Kwaliteitszorgcommissie

Met ingang van studiejaar 2012/2013 hebben de schakelprogramma's een Kwaliteitszorgcommissie Schakelprogramma's. Deze commissie bestaat uit 1 docent van de schakelprogramma's, 2 studenten van de richting PEDOK, 2 studenten van de richting ORTHO. Adviserende leden zijn de studieleider en studiecoördinator van de SPO. De namen van de leden van de Kwaliteitszorgcommissie

Doelstellingen en opzet schakelprogramma's

schakelprogramma's staan op de DLO onder de knop Documenten. De Kwaliteitszorgcommissie schakelprogramma's komt 2 keer per jaar bijeen. Tijdens deze bijeenkomsten wordt het onderwijs geëvalueerd en worden vernieuwingen in de opleiding voorgesteld en besproken.

De evaluatieverslagen die de studenten na een cursus anoniem hebben ingevuld zijn uitgewerkt in een kwalitatieve en kwantitatieve analyse en worden behandeld in de Kwaliteitszorgcommissie. De leden van de Kwaliteitszorgcommissie bekijken alle verslagen, en verslagen die aanleiding geven tot nadere bespreking worden in overleg met de verschillende geledingen geselecteerd en besproken ter vergadering. Ook hier geldt dat tijdens de vergaderingen besloten kan worden dat er actie ondernomen moet worden richting docent, bureau van de SPO of andere geledingen, zoals de Examencommissie. De notulen van de Kwaliteitszorgcommissie worden beschikbaar gesteld aan de Opleidingscommissie en daar als vast agendapunt besproken.

De notulen van de Kwaliteitszorgcommissie en een overzicht van de evaluatieverslagen van de schakelprogramma's worden bovendien ter beschikking gesteld aan de onderwijsdirecteur van Pedagogische wetenschappen aan de Rijksuniversiteit Groningen.

Klachtenprocedure schakelprogramma's

Studenten met een klacht betreffende een docent of een vak dienen zich allereerst tot de betreffende docent te wenden. In tweede instantie kunnen zij met hun klacht terecht bij de studietoelator of bij de Kwaliteitszorgcommissie van de schakelprogramma's. Deze commissie valt formeel onder de Opleidingscommissie van de opleiding HBO-pedagogiek van SPO en onderhoudt, net als de studietoelator, nauwe contacten met de examencommissie van deze opleiding en met de examencommissie van Pedagogiek en Onderwijskunde van de Rijksuniversiteit Groningen.

Voor elk schakelprogramma hebben twee studenten zitting in de Kwaliteitszorgcommissie van de schakelprogramma's. Deze studenten kunnen rechtstreeks benaderd worden door medestudenten. Voor contactgegevens zie het document Leden Kwaliteitszorgcommissie op de DLO onder de knop Documenten.

Tijdens de vergadering van de Kwaliteitszorgcommissie waarin behalve opmerkingen en klachten van studenten ook de vakevaluaties worden besproken, kan besloten worden dat er actie ondernomen moet worden richting docent, bureau van de SPO of andere geledingen zoals de beide genoemde examencommissies.

Wanneer studenten een klacht hebben op het niveau van de organisatie dienen zij zich direct tot de studietoelator te wenden. Indien nodig legt deze de klacht voor aan de studieleider.

Studenten hebben bovendien collectief recht van beklag. Als tenminste vier studenten vinden dat de opleiding in een bepaald opzicht tekort schiet, kunnen zij

Doelstellingen en opzet schakelprogramma's

rechtstreeks schriftelijk een klacht indienen bij de studieleider. Vaak is het echter verstandig om de klacht eerst via de docent, studiecoördinator of Kwaliteitszorgcommissie aan te kaarten. In laatste instantie kunnen studenten zich wenden tot het bestuur van de opleiding.

3. SCHAKELPROGRAMMA PEDAGOGIEK EN ONDERWIJSKUNDE

3.1 Studielast schakelprogramma Pedagogiek en Onderwijskunde

De studielast is 60 ECTS*. Dit is een nominale studielast van één jaar. Het programma bevat een algemeen deel en een gedifferentieerd deel. Het algemene deel beslaat 43 ECTS. Dit deel bestaat voornamelijk uit statistiek en methodologie, maar er is ook aandacht voor het verschijnsel wetenschap (Filosofie 2: Wetenschapsfilosofie) en academisch schrijven (Referaatpracticum). Daarnaast is er een gedifferentieerd deel bestaande uit 17-19 ECTS, dat voorbereidt op de gewenste master. Het programma is in principe in één jaar af te ronden, maar de ervaring leert dat het programma via de avondopleiding vaak twee jaar in beslag neemt, met name voor diegenen die de studie combineren met werk/gezin.

* 1 ECTS is 28 uur studielast.

Het programmaoverzicht volgt op de volgende pagina's.

3.2 Programmaoverzicht 2014-2015

De Toelatingscommissie Pedagogische Wetenschappen is op 4 september 2014 er mee akkoord gegaan dat onderstaand schakelprogramma recht op toelating geeft tot de Master Pedagogische Wetenschappen en de Master Onderwijskunde.

Algemeen gemeenschappelijk

Onderdeel	Code RuG	ECTS	ECTS
Totaal		42	
Wiskunde			
Inleiding onderzoek (voorheen Statistiek 1)	PABAP035 (voorheen PABAP028)		5
Statistische modellen 1 (voorheen Statistiek 2)	PABAP036 (voorheen PABAP029)		5
Statistiek 3	PABA3065		4
M&T II: Methoden en technieken van onderzoek	PABA2062A		3
Testtheorie	PABA2064A		4
M&T II: Grondslagen van onderzoek	PABA2061A		3
Methoden en technieken van onderzoek 1 (voorheen Methodologie)	PABAP037 (voorheen PABAP030)		5
M&T II: Onderzoekspracticum	PABA2063		4
Referaat- en bibliotheekpracticum			5
Filosofie 2: Wetenschapsfilosofie			5

Schakelprogramma Pedagogiek en Onderwijskunde

Zowel in het gedifferentieerde deel van Onderwijskunde als in dat van Algemeen Pedagogische Wetenschappen worden vier inhoudelijke vakken aangeboden. Hiervan moeten er (tenminste) drie worden gevolgd. Voor Onderwijskunde geldt dat de onderdelen Ontwikkelings- en onderwijspsychologie en Effectiviteit van onderwijs en levenslang leren verplicht zijn en dat studenten nog één vak moeten kiezen uit Kind en Jeugd en Leren op de werkplek.

Voor Algemeen Pedagogische Wetenschappen geldt dat het onderdeel Kind en Jeugd verplicht is en dat de student daarnaast twee vakken kiest uit de vakken Ontwikkelings- en onderwijspsychologie, Effectiviteit van onderwijs en levenslang leren en Leren op de werkplek.

Gedifferentieerd deel Master Onderwijskunde

	Onderdeel	Code RuG	ECT S	ECTS
Totaal			18	
Verplichte onderdelen			12	
	Ontwikkelings- en onderwijspsychologie			5
	Effectiviteit van onderwijs en levenslang leren	PABA3304		6
Keuzeonderdelen 1 uit 2			6	
	Kind en Jeugd			6
	Leren op de werkplek (voorheen: Lifelong Learning: inhoud en professionaliteit)	PABA3209 (voorheen PABA3207)		7

Gedifferentieerd deel Master Algemeen Pedagogische Wetenschappen

	Onderdeel	Code RuG	ECT S	ECTS
Totaal			18	
Verplicht onderdeel			6	
	Kind en Jeugd			6
Keuzeonderdelen 2 uit 3			12	
	Ontwikkelings- en onderwijspsychologie			5

Schakelprogramma Pedagogiek en Onderwijskunde

	Effectiviteit van onderwijs en levenslang leren	PABA3304		6
	Leren op de werkplek (voorheen: Lifelong Learning: inhoud en professionaliteit)	PABA3209 (voorheen: PABA3207)		7

De vakken worden deels geïntegreerd met vakken van de opleiding HBO-pedagogiek en het schakelprogramma Orthopedagogiek.

Studenten die het programma in **twee jaar** willen doen, wordt de volgende programmering van het **algemeen gemeenschappelijke deel** aangeraden:

Jaar 1:	ECTS
Wiskunde	
Referaat- en bibliotheekpracticum	5
Inleiding onderzoek (voorheen Statistiek 1)	5
Statistische modellen 1 (voorheen Statistiek 2)	5
Methoden en technieken van onderzoek 1 (voorheen Methodologie)	5
M&T II: Onderzoekspracticum	4
Jaar 2:	
M&T II: Grondslagen van onderzoek	3
M&T II: Methoden en technieken van onderzoek	3
Statistiek 3	4
Testtheorie	4
Filosofie 2: Wetenschapsfilosofie	5

Studenten dienen het schakelprogramma Pedagogiek en Onderwijskunde in maximaal 2 jaar aaneengesloten af te ronden om rechtstreeks door te kunnen stromen naar de master. Doen studenten langer over het schakelprogramma dan kunnen mogelijk aanvullende eisen worden gesteld. Hiervoor dient een verzoek te worden ingediend bij de Toelatingscommissie Pedagogische Wetenschappen.

Ook wanneer studenten na het afronden van het schakelprogramma niet aaneengesloten doorstromen naar de master moet voor toelating tot de master een verzoek worden ingediend bij de Toelatingscommissie Pedagogische Wetenschappen.

3.3 Overgangsregeling 2014-2015 Pedagogiek en Onderwijskunde

Per 2014-2015 is de RUG gestart met het omvormen van vakken naar een omvang van 5 punten of een veelvoud daarvan. Omdat de schakelvakken zijn afgestemd op vakken van de RUG, wordt deze aanpassing in de komende jaren doorgevoerd in het schakelprogramma, te beginnen in studiejaar 2014-2015. Studenten die in 2013-2014 of eerder zijn ingestroomd krijgen te maken met een wijziging (van de omvang) van de volgende vakken:

Voor hen geldt de volgende equivalentenregeling:

Vak 2013-2014	ects	Vak 2014-2015	ects
Statistiek 1	5	Inleiding onderzoek	5
Statistiek 2	5	Statistische modellen 1	5
Methodologie	4	Methoden en technieken van onderzoek 1	5
Psychologie introductie, en Leerpsychologie	4 2	Ontwikkelings- en onderwijs- psychologie	5

De omvang van een traject is normaliter 60 ects, maar in de overgangssituatie kan daarvan afgeweken worden.

3.4 Docenten

Docent	Vak	Contactgegevens
mevr. C.S. Bergwerff	Referaat- en bibliotheekpracticum	c.s.bergwerff@rug.nl
mevr. N. Buis	Referaat- en bibliotheekpracticum	n.buis@rug.nl
dhr. dr. T. van Dellen	Leren op de werkplek PABA3209 Effectiviteit van onderwijs en Levenslang Leren PABA3304	t.van.dellen@rug.nl 050 3636636
mevr. dr. N. Ding	Methoden en technieken van onderzoek PABA2062A	n.ding@pl.hanze.nl ningding0610@gmail.com 050 5952346
dhr. E.H. von Dülmen Krumpelmann BSc	Wiskunde	ewodul@gmail.com 06 24289075
dhr. dr. S.R. Fleurke	Testtheorie PABA2064A	info@sjoertfleurke.nl 06 25093749
mevr. L. Greveling MSc	Coach schakelprogramma's	l.greveling@rug.nl 050 3636178
D.J. Jansma Msc.	Effectiviteit van onderwijs en Levenlang Leren PABA3304	d.j.jansma@rug.nl
dhr. dr. R. Hoekstra	Statistiek 3 PABA3065	r.hoekstra@rug.nl
dhr. dr. D.D.N.M. Kostons	Ontwikkelings- en onderwijspsychologie	d.d.n.m.kostons@rug.nl
dhr. drs. J. Kramer	Inleiding onderzoek PABAP035 Statistische modellen 1	jaccokramer76@home.nl

Schakelprogramma Pedagogiek en Onderwijskunde

	PABAP036	
mevr. N.M.J. van Krieken MSc	Kind en jeugd	n.m.j.van.krieken@rug.nl
dhr. dr. P.A. van der Ploeg	Filosofie 2: Wetenschapsfilosofie	P.A.van.der.ploeg @rug.nl pavanderploeg @gmail.com
mevr. drs. A.C.M. van Roy	Methoden en technieken van onderzoek 1 PABAP037 M&T II: Onderzoekspracticum PABA2063 M&T II: Grondslagen van onderzoek PABA2061A	a.c.m.van.roy@rug.nl
dhr. dr. J.J.M. Zeelen	Effectiviteit van onderwijs en Levenslang leren PABA3304	j.j.m.zeelen@rug.nl 050 3636510

3.5 Vakken

Wiskunde

Docent:

E.H. von Dülmen Krumpelmann BSc

Inhoud:

Voorbereiding op het gebruik van wiskunde zoals dat bij de voortgezette studie aan de orde komt, voornamelijk in de vakken Statistiek en Methodologie. De algebrastof voor HAVO/VWO staat hierbij centraal. Behandeld zullen onder meer worden: verzamelingen, getallen, bewerkingen, vergelijkingen, functies en grafieken, sommeren en kansberekening.

ECTS:

-

Onderwijsvorm:

Er ligt een groot accent op zelfstudie. In de colleges worden de gemaakte opgaven plenair besproken.

Toetsvorm:

schriftelijk tentamen

Literatuur:

Franken, W.M. & Bouts, R.A. (2002). *Wiskunde voor statistiek*. ISBN 9789062833177. (€ 16,50)

N.B. Voor het eerste college dient het eerste hoofdstuk te worden bestudeerd.

Inleiding Onderzoek

PABAP035

<i>Docent:</i>	Drs. J. Kramer
<i>Doel:</i>	Kennis nemen van de empirische cyclus Bekend zijn met vraagstelling en probleemstelling, en het belang daarvan voor het doen van onderzoek Bekend zijn met verschillende soorten onderzoek Kennis nemen en het kunnen toepassen van de basis van beschrijvende statistiek
<i>Inhoud:</i>	Inleiding methodologie en statistiek heeft als doel de studenten kennis te laten maken met hoe en waarom onderzoek wordt uitgevoerd, en welke aspecten daarbij komen kijken. Dit zal in vrij algemene termen zijn, en worden opgehangen aan de empirische cyclus. Later in de cursus zal worden uitgelegd hoe statistiek een rol kan spelen bij het evalueren van de onderzoeksuitkomsten. Hierbij zal met name worden ingegaan op beschrijvende statistiek.
<i>ECTS:</i>	5
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcollege, werkcollege
<i>Toetsvorm:</i>	tentamen, werkstuk
<i>Literatuur:</i>	Baarda, D.B., & De Goede, M.P.M, <i>Basisboek Methoden en Technieken. Kwantitatief praktijkgericht onderzoek op wetenschappelijke basis (5e druk)</i> . Groningen: Noordhoff. (ISBN: 978-90-01-80771-9), € 50,00 Moore, D.S., McCabe, G.P., & Craig, B.A. (2014), <i>Introduction to the practice of statistics (8th Edition)</i> , New York: W.H. Freeman and Company.

Statistische modellen 1

PABAP036

<i>Docent:</i>	drs. J. Kramer
<i>Doel:</i>	Kennis opdoen van veelgebruikte inferentiële methodes (met name betrouwbaarheidsintervallen en significantietoetsen) In staat zijn deze inferentiële methoden toe te passen en te interpreteren voor gemiddeldes, proporties, standaarddeviaties en kruistabellen
<i>Inhoud:</i>	Statistiek sluit aan op Inleiding Onderzoek en behandelt een aantal onderwerpen uit de inferentiële statistiek. De volgende onderwerpen komen aan de orde: kansverdelingen, steekproefverdelingen, schatten, betrouwbaarheidsintervallen en toetsen. Ook wordt de F-procedure en de Chi-kwadraatprocedure behandeld.
<i>ECTS:</i>	5
<i>Onderwijsvorm:</i>	computerpracticum, hoorcollege
<i>Toetsvorm:</i>	practicum, schriftelijk tentamen (meerkeuze)
<i>Opmerkingen:</i>	De stof voor het tentamen beslaat de hoofdstukken 5, 6, 7, 8 en 9 van "Introduction to the practice of statistics". De opdrachten voor de practica worden via Nestor beschikbaar gesteld
<i>Literatuur:</i>	Moore, D.S., McCabe, G.P., & Craig, B.A. (2014), <i>Introduction to the practice of statistics (8th Edition)</i> , New York: W.H. Freeman and Company. (al in bezit)

Statistiek 3

PABA3065

Docent:

dr. R. Hoekstra

Inhoud:

In de colleges worden gangbare statistische modellen & technieken behandeld, die voor het lezen van sociaal wetenschappelijke onderzoeksliteratuur en voor het zelfstandig kunnen uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek van belang zijn. Aan de orde komen:

- Enkelvoudige & multiple regressieanalyse.
- Een- en tweeweg ANOVA, en covariantieanalyse.
- Logistische regressie.
- Nonparametrische statistiek.

Daarnaast zijn er verplichte practica waarin de behandelde methoden worden toegepast. Hierbij zal gebruik gemaakt worden van het statistisch computerprogramma SPSS.

ECTS:

4

Onderwijsvorm:

Hoorcollege, practicum, zelfstudie

Toetsvorm:

schriftelijk tentamen (deels multiple choice en deels open vragen)

Literatuur:

1. Moore, D.S., McCabe, G.P. & Craig, B.A. (2011), *Introduction to the practice of statistics* (7th ed.), New York: W.H. Freeman and Company. Hoofdstukken 9 t/m 15. € 75.00 (al in bezit)
2. Syllabus met o.a. opdrachten & collegestof (digitaal beschikbaar via de dlo)

Schakelprogramma Pedagogiek en Onderwijskunde

M&T II: Methoden en technieken van onderzoek

PABA2062A

<i>Docent:</i>	Dr. N. Ding
<i>Doel:</i>	Verdiepen van kennis en inzicht in methoden en technieken van empirisch onderzoek.
<i>Inhoud:</i>	In dit onderdeel wordt gestreefd naar verdieping van de kennis van en het verwerven van basisvaardigheden in belangrijke onderzoeksstrategieën, waarbij onderscheid kan worden gemaakt in experimenteel- en niet-experimenteel onderzoek en onderscheid naar setting. De navolgende onderwerpen zullen aan bod komen: - Waarnemen van gedrag: naturalistische observatie, case studies en systematische observatie. - Surveyonderzoek: opstellen van vragenlijsten & interviews, steekproeftechnieken, nonresponse. - Experimenteel en quasi-experimenteel onderzoek: voor- en nadelen; opzet & uitvoering.
<i>ECTS:</i>	3
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcollege
<i>Toetsvorm:</i>	schriftelijk tentamen (essay), schriftelijk tentamen (meerkeuze)
<i>Literatuur:</i>	Jack R. Fraenkel & Norman E. Wallen, Helen H. Hunn (2012), <i>How to design and evaluate research in education - International edition. (8th edition).</i>

Schakelprogramma Pedagogiek en Onderwijskunde

Testtheorie	PABA2064A
<i>Docenten:</i>	dr. S.R. Fleurke
<i>Doel:</i>	Het doel is studenten kennis en vaardigheden op het terrein van test-constructie en -gebruik te leren. De cursus gaat in op het maken van een test, het met behulp van SPSS analyseren van een test en de situatie waarin een test ingezet kan worden.
<i>Inhoud:</i>	Centrale begrippen zijn testkenmerken, betrouwbaarheid, validiteit, en beslissen.
<i>ECTS:</i>	4
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcollege, praktische oefening Hoorcollege 12 uur, Responsiecollege 2 uur, Practicum 20 uur, Zelfstudie 75 uur
<i>Toetsvorm:</i>	opdracht Schriftelijke groepsopdracht
<i>Opmerkingen:</i>	Het eindcijfer is gebaseerd op het gewogen gemiddelde van het tentamencijfer (2x) en het cijfer voor de groepsopdracht (1x). De groepsopdracht moet voor het eerste tentamen worden ingeleverd.
<i>Literatuur:</i>	<i>Klapper en power point.</i> Drenth, P.J.D. & Sijtsma, K. (2006), <i>Testtheorie: inleiding in de theorie van de psychologische test en zijn toepassingen (Vierde druk)</i> . Houten: Bohn Stafleu Van Loghum. Hieruit hoofdstukken 2 t/m 9. p. 435. (ISBN: 90 313 4747 7)

M&T II: Grondslagen van onderzoek

PABA2061A

<i>Docent:</i>	drs. A.C.M. van Roy
<i>Doel:</i>	Behalen van kennis en inzicht in de grondslagen van empirisch wetenschappelijk (interventie)onderzoek.
<i>Inhoud:</i>	In de colleges worden de belangrijkste termen en ideeën van de empirische methodologie behandeld aan de hand van de empirische cyclus van A.D. de Groot. Vervolgens worden – op inleidend niveau – methoden en technieken van (ortho)pedagogisch en onderwijskundig interventieonderzoek behandeld. Aandacht wordt besteed aan praktische belemmeringen en problemen bij het uitvoeren van effectstudies. Daarbij is uitvoerig aandacht voor oplossingen, die een compromis vormen tussen methodologische eisen en praktische beperkingen.
<i>ECTS:</i>	3
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcollege, responsiecollege, zelfstudie 7 colleges van 2 uur inclusief responsiecollege / zelftoetsingen via website behorende bij het boek
<i>Toetsvorm:</i>	schriftelijk tentamen (essay), schriftelijk tentamen (meerkeuze)
<i>Literatuur:</i>	Van Loon, D., Van der Meulen, B.F., & Minnaert, A.E.M.G. (2011), <i>Effectonderzoek in de gedragswetenschappen. Methodologische moeilijkheden en mogelijkheden</i> . Den Haag: Boom Lemma. (ISBN: 9789059316607), € 37,00

Methoden en technieken van onderzoek 1

PABAP037

<i>Docenten:</i>	Drs. A.C.M. van Roy
<i>Doel:</i>	De student heeft theoretische kennis van de basismethoden van kwantitatief onderzoek en kan een eenvoudig kleinschalig kwantitatief onderzoek opzetten, uitvoeren en hierover rapporteren en reflecteren.
<i>Inhoud:</i>	<p>In het vak Methodologie komen aspecten aan bod die belangrijk zijn bij het opzetten en uitvoeren van kwantitatief empirisch onderzoek binnen de sociale wetenschappen.</p> <p>Het vak bestaat uit hoorcolleges, werkcolleges en het uitvoeren van een praktijkopdracht.</p> <ul style="list-style-type: none">- In de hoorcolleges worden de belangrijkste theoretische aspecten kwantitatief onderzoek besproken en toegelicht met praktijkvoorbeelden. Aan de orde komen onder meer onderzoeksontwerp, onderzoekspopulatie, steekproeftrekking, vormen van dataverzamelen en wetenschappelijke rapportage van de bevindingen.- Bij de praktijkopdracht wordt geoefend met het zelf doen van onderzoek. Op basis van een probleemstelling gaan de studenten in groepen zelf een eenvoudig kwantitatief onderzoek opzetten en uitvoeren en vervolgens hierover op een wetenschappelijke manier rapporteren en reflecteren.- In de werkcolleges krijgen de studenten de gelegenheid om te werken aan de praktijkopdracht en krijgen hierop feedback van de docenten. Diverse aspecten van het vak Inleiding Statistiek en Methodologie komen hier terug.
<i>EC:</i>	5
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcollege werkcollege, praktische oefening en zelfstudie
<i>Toetsvorm:</i>	schriftelijk tentamen (essay) schriftelijk tentamen (essay en meerkeuze), verslag praktijkopdracht
<i>Literatuur:</i>	Baarda, B., Bakker, E., Hulst, M. van der, Julsing, M., Fisher, T., Vianen, R. van & Goede, M. de, <i>Basisboek Methoden en Technieken. Kwantitatief praktijkgericht onderzoek op wetenschappelijke basis.</i> (2012). Vijfde druk. (ISBN: 9789001807719), € 53,00 Van Loon, D., Van der Meulen, B.F., & Minnaert, A.E.M.G. , <i>Effectonderzoek in de gedragswetenschappen. Methodologische moeilijkheden en mogelijkheden.</i> (2011). Den Haag: Boom Lemma. (ISBN: 9789059316607), € 37,00

M&T II: Onderzoekspracticum

PABA2063

<i>Docent:</i>	Drs. A.C.M. van Roy
<i>Doel:</i>	Oefenen van kennis en vaardigheden bij het opzetten en uitvoeren van empirisch onderzoek en het analyseren van onderzoeksresultaten en de bijbehorende verslaglegging.
<i>Inhoud:</i>	In groepsverband wordt een onderzoek uitgevoerd om kennis te maken met de aspecten van het wetenschappelijk onderzoek. Het gaat o.a. om het formuleren van de probleemstelling, literatuur zoeken en bestuderen, operationalisatie van de variabelen, steekproeftrekking, dataverzameling, uitvoering van het onderzoek, statistische data-analyse (met behulp van SPSS) en rapportage in de vorm van een concept wetenschappelijk artikel.
<i>ECTS:</i>	4
<i>Onderwijsvorm:</i>	computerpracticum, hoorcollege, werkcollege wekelijks verplichte werkcolleges; daarnaast 1 hoorcollege en 2 verplichte computerpractica
<i>Toetsvorm:</i>	Werkstuk Het werkstuk wordt in groepjes van 2 studenten gemaakt en moet de vorm van een wetenschappelijk artikel hebben
<i>Literatuur:</i>	<i>Via Nestor komt een draaiboek beschikbaar, met alle noodzakelijke literatuur en informatie.</i>

Schakelprogramma Pedagogiek en Onderwijskunde

Referaat- en bibliotheekpracticum

<i>Docent:</i>	C.S. Bergwerff en N. Buis
<i>Inhoud:</i>	Studenten krijgen instructie in het gebruik van de universitaire bibliotheek en de verschillende online catalogi. Studenten analyseren een wetenschappelijk artikel en schrijven zelf een referaat (i.c. een verslag van literatuuronderzoek) over een onderwerp op het gebied van pedagogiek, onderwijskunde of orthopedagogiek. In een onderlinge feedbackronde oefenen zij een 'peer review'.
<i>ECTS:</i>	5
	Onderverdeling en studiebelasting in uren:
	- contacturen 14 uur
	- practicum 1: bibliotheek 2 uur
	- practicum 2: referaat schrijven 116 uur
	- zelfstudie en literatuuronderzoek 8 uur
<i>Onderwijsvorm:</i>	Hoor- en werkcolleges, bibliotheekinstructie.
<i>Toetsvorm:</i>	Referaat en peer review
<i>Literatuur:</i>	Dijkstra, A.J. (2012) <i>Verwijswijzer: onderzoeksrapportage en bronvermelding volgens de APA-richtlijnen</i> . Groningen: Antharis. 134 p. ISBN 978 90 818838 01 €13,95

Schakelprogramma Pedagogiek en Onderwijskunde

Filosofie 2: wetenschapsfilosofie

<i>Docent:</i>	dr. P.A. van der Ploeg
<i>Doel:</i>	Kennismaken met wetenschapsfilosofie.
<i>Inhoud:</i>	De aard en de problemen van wetenschappelijk onderzoek en wetenschappelijke theorievorming, met name die van gedrags- en maatschappijwetenschappelijk(e) onderzoek en theorievorming.
<i>ECTS:</i>	5
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcolleges
<i>Toetsvorm:</i>	Theoriegedeelte: Schriftelijk tentamen: essayvragen, ‘open boek’ over collegestof en literatuur.
<i>Literatuur:</i>	<ol style="list-style-type: none">1 <i>Digitale reader</i> (online beschikbaar) ± 170 p.2 Philips, D.C. & Burbules, N.C. (2000). <i>Postpositivism and educational research</i>. Lanham/ Oxford: Rowman & Littlefield Publishers. - 112 p. -. ISBN 9780847691227.(€ 22,99)3 Koningsveld, H. (2006). <i>Het verschijnsel wetenschap</i>. Meppel: Boom. - 287 p. -. ISBN 9789085061373. (€ 29,50)

Ontwikkelings- en onderwijspsychologie

Docent: dr. D.D.N.M. Kostons

Doel: De cursus richt zich op onderwijspsychologie, dat wil zeggen, de tak van psychologie die zich bezig houdt met de instructie en de karakteristieken van leerlingen die invloed hebben op de cognitieve groei van de lerende. In de cursus wordt aandacht besteed aan leerprocessen, hoe instructie effect heeft op het leren en hoe leerprocessen gebruikt kunnen worden als input voor effectieve instructie.

Inhoud: Ontwikkelings- en onderwijspsychologie bestaat uit:

- Globaal overzicht van de ontwikkeling vanaf de geboorte tot de adolescentie vooral vanuit cognitief oogpunt.
- Specifieke aandacht 1 voor relevante ontwikkelingsstadia van het schoolkind en vroege adolescent, vooral de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling (vanaf groep 4). De mechanismen die deze ontwikkeling beïnvloeden komen hier aan bod evenals de invloed van school, ouders en leeftijdgenoten.
- Specifiek aandacht 2 voor de ontwikkeling van kinderen op het gebied van schoolse domeinen zoals taal, lezen en rekenen. Het gaat niet om leerlijnen, maar om taken die kinderen eerst niet en later wel kunnen en de grote verschillen tussen kinderen.
- Specifieke aandacht 3 voor het beïnvloeden van deze ontwikkeling door het onderwijs door middel van instructie. Aan bod komen instructieprincipes die van belang zijn voor effectief onderwijs zoals het maken van uitgewerkte voorbeelden en het aanleren van leerstrategieën.

ECTS: 5

Onderwijsvorm: Hoorcolleges

Toetsvorm: Tentamen met open en gesloten vragen

Literatuur: Woolfolk, A. (2013). *Educational Psychology* (12th edition). Pearson int. publishing.

Kind en Jeugd

Docent:

N.M.J. van Krieken MSc Deel A: Kind
Deel B: Jeugd

Inhoud:

A. Kind

Het grootbrengen van jonge kinderen (0-6 jaar) wordt steeds meer gezien als een gedeelde verantwoordelijkheid van ouders, groepsopvoeders en leerkrachten. Dit betekent dat zich ook verschuivingen voor doen in de pedagogische verantwoordelijkheden van pedagogische professionals. Zij worden geacht recht te doen aan de verschillende leer- en ontwikkelingsbehoeften van kinderen en worden steeds vaker aangewezen als degenen die jonge kinderen moeten voorbereiden op het basisonderwijs. In dit onderdeel wordt ingegaan op verschillende visies op het grootbrengen van jonge kinderen en op de verschuivende rollen van de professionals die zich met deze kinderen bezighouden.

B. Jeugd

In traditionele pedagogische en socialisatietheorieën is de 'jeugdfase' een duidelijk afgebakende periode in de levensloop, een overgangsfase tussen die van kind en volwassene, waarin de invloed van gezin en school afneemt en die van andere 'socializing agents' (media en peergroup) juist groter wordt. Maar is er in de huidige samenleving nog wel sprake van een aparte jeugdfase? Geconstateerd kan worden dat zich in het leven van jongeren allerlei contradicties voordoen, die hen soms meer als kind, soms meer als (jong) volwassene aanspreken. In plaats van na elkaar lijken de fasen kind-jeugdige-volwassene zich eerder tegelijkertijd in het leven van jongeren voor te doen. Zo is de periode waarin jongeren naar school gaan steeds langer geworden, maar worden leerlingen steeds vroeger en intensiever aangesproken op zelfstandigheid, zelfsturing, etc. Ook via de media worden jongeren al vroeg geconfronteerd met beelden die voorheen tot het exclusieve domein van de volwassenen behoorden. In dit college staan de sociale ontwikkeling en opvoeding van jongeren centraal in de context van de belangrijkste veranderingen die zich de afgelopen decennia hebben voorgedaan in het gezin, de school en de vrije tijd.

Doel:

Doelen van de cursus zijn:

- kennis van en inzicht in visies op de praktijken van de opvoeding en het grootbrengen van jonge kinderen

Schakelprogramma Pedagogiek en Onderwijskunde

- (buiten het gezinsverband) en jeugd.
- theoretische inzichten worden vervolgens toegepast in een empirisch onderzoek naar de beleving van de jeugdfase, in drie generaties. Studenten nemen een interview af met behulp van een bestaand interviewinstrument, met een jongere, haar of zijn vader of moeder, en een van de grootouders. Speciale aandacht gaat uit naar de beleving van de gezinsopvoeding en de pedagogische relatie en de eventuele veranderingen daarin, over de drie generaties.
- ECTS:** 6 (academische route 7)
- Onderwijsvorm:** A: hoorcollege, zelfstudie
B: hoorcollege, zelfstudie
- Toetsvorm:** A: schriftelijk tentamen (open vragen)
B: schriftelijke opdracht (onderzoek)
- Literatuur:** A.
1. Vandenbroeck, M. (2009, 2^e herziene druk). *In verzekerde bewaring. Honderdvijftig jaar kinderen, ouders en kinderopvang*. Amsterdam: SWP (hieruit ongeveer 210 p.), €40,-
2. *Wordt z.s.m. bekend gemaakt*.
- B.
1. Wijnberg, R.D. (2007). *Boeiuh!: het stille protest van de jeugd*. Amsterdam: Prometheus. – 96 p. – ISBN 9789044609882. € 12,50.
2. Twee hoofdstukken uit:
Coleman, J.S. (1961). *The Adolescent Society*. Glencoe, Illinois: Free Press. (reader)
Hessen, J. van & Klaassen, C. (1991). Jeugd in verleden en heden. Een historisch-sociologische benadering. In C. Klaassen (ed.), *Jeugd als sociaal fenomeen*. Amersfoort: Acco. (reader)
3. Miles, S. (2000). Youth lifestyles in a changing world. Buckingham: Open University Press. H. 1, 2, 9 – 50 p. – ISBN 9780335200986. (reader)
- Opmerkingen:** Dit is een combinatie van de vakken ‘Het jonge kind: visies en beleid’ en ‘Jeugd in opvoeding en onderwijs’ die bij de Rijksuniversiteit Groningen worden aangeboden onder de codes PABA2104 en PABA2201B.

Effectiviteit van onderwijs en Levenslang leren	PABA3304
<i>Docenten:</i>	vacature , dr. T. van Dellen, prof. dr. J.J.M. Zeelen
<i>Doel:</i>	<p>Van de studenten wordt verwacht dat zij inzicht hebben in de wijze waarop onderwijs en educatie kan worden geëvalueerd en de effectiviteit ervan kan worden vastgesteld. Ook wordt beoogd dat studenten kennis hebben van factoren die relevant zijn ter bevordering van de effectiviteit van educatie en onderwijs.</p> <p>Modellen over en onderzoek naar (onderwijs)effectiviteit benadrukken de opbrengsten die onderwijs en educatie kan (en moet) hebben. Bij die opbrengsten gaat het om de cognitieve en niet-cognitieve resultaten van lerenden: wat leren zij op school of in de opleiding? Naast deze vraag komt ook aan de orde wat scholen, programma's en leerkrachten kunnen doen om betere resultaten bij lerenden te bereiken.</p>
<i>Inhoud:</i>	<p>Wat lerenden moeten leren is geen vaststaand gegeven maar is voortdurend onderwerp van discussies in ieder land. Naast leerprestaties streven scholen en opleidingen ook naar andere opbrengsten, zoals metacognitieve of sociale vaardigheden. Ook deze opbrengsten horen thuis binnen het onderzoek naar effectiviteit.</p> <p>De school of het programma is niet de enige plaats waar lerenden leren. Als het gaat om effecten van scholen en leerkrachten, is het belangrijk om alle invloeden van buiten de school of programma 'uit te zuiveren', om de echte (netto) school- of programma-effecten zo nauwkeurig mogelijk te schatten. In onderzoekstermen gaat het er om de betekenis van de school of programma ofwel de toegevoegde waarde vast te stellen die de school of het programma voor volwasseneneducatie realiseert.</p> <p>Wat lerenden aan kennis, vaardigheden en attitudes verwerven wordt bepaald door factoren op verschillende niveaus in het onderwijs: de leerkracht, de klascontext, de school en de schoolcontext. In de cursus wordt dieper ingegaan op effecten van factoren op deze niveaus en worden mogelijk effectiviteitsbevorderende factoren op het niveau van de klas, de leerkracht en de school behandeld. Daarnaast wordt in de cursus aandacht besteed aan historische ontwikkelingen binnen onderwijseffectiviteitsonderzoek en onderzoek naar de effectiviteit van volwasseneneducatie en komt de methodologie om onderwijseffecten en effectiviteit vast te stellen aan bod.</p>
<i>ECTS:</i>	6
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcollege, practicum
<i>Toetsvorm:</i>	schriftelijk tentamen (essay)
<i>Literatuur:</i>	<i>Geselecteerde artikelen beschikbaar via Reader, Nestor en internet</i>

Leren op de werkplek

PABA3209

<i>Docenten:</i>	Gastdocent(en), dr. T. van Dellen
<i>Doel:</i>	Het vak 'Leren op de werkplek' richt zich op het werkveld en de professionaliteit van degenen die het 'leren van volwassenen' in het bijzonder op de werkplek maar eveneens in andere contexten faciliteren.
<i>Inhoud:</i>	Het brede maatschappelijke thema Lifelong Learning kent een versplinterd werkveld waarin het aanzetten en faciliteren van leren van volwassenen de kern van de professionaliteit vormt. Het vak 'Leren op de werkplek' kent twee belangrijke uitgangsvragen: 1. welke barrières of blokkades ervaren volwassenen om eigenstandig en gemotiveerd te (gaan) leren in, op het rond werken, of anderszins burgerschap of persoonlijke ontwikkeling en 2. wat is de professionele rol van de docent, trainer en coach of counselor in dit verband? Theoretische concepten die daarbij een rol spelen aan de kant van de individuele lerende volwassene zijn: motivatie en emotie, zelfvertrouwen, betrokkenheid op de omgeving (management en organisatie), arbeidsvoldoening, eerdere leerervaringen, persoonlijkheid en overtuigingen en waardesystemen. Aan de andere kant is er aandacht voor 'de professionaliteit' van de docent, trainer, counselor of consultant. Hoe ziet deze professionaliteit eruit? Welke benaderingen hanteren professionals en waarom werken deze wel of niet in verschillende contexten?
<i>ECTS:</i>	7
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcollege
<i>Toetsvorm:</i>	Opdracht, schriftelijk tentamen (essay)
<i>Literatuur:</i>	<i>Aanvullende artikelen voornamelijk uit The SAGE Handbook of Workplace Learning (ISBN: 978-1-84787-589-1)</i> Illeris, K. (2007), <i>How We Learn. Learning and non-learning in school and beyond.</i> (ISBN: 0415438470), € 60,00

4 SCHAKELPROGRAMMA ORTHOPEDAGOGIEK

4.1 Studielast schakelprogramma Orthopedagogiek

Het schakelprogramma Orthopedagogiek is bedoeld voor die studenten die zich willen voorbereiden op de master Orthopedagogiek, één van de drie masteropleidingen binnen de studierichting Pedagogische Wetenschappen.

Het is een tweejarig programma. De nominale last voor elk jaar is 60 ECTS*. Het programma is in principe in twee jaar af te ronden, maar de ervaring leert dat het programma via de avondopleiding vaak meer jaren in beslag neemt, met name voor diegenen die de studie combineren met werk/gezin.

* 1 ECTS is 28 uur belasting.

4.2 Inpassingen in het schakelprogramma

De SPO is zelf niet gerechtigd om studenten op basis van vooropleiding vrijstellingen te verlenen in het schakelprogramma. Hiertoe zijn alleen de toelatingscommissies van de universitaire masteropleidingen bevoegd (zie paragraaf 1.5).

In principe zijn in het schakelprogramma alle mogelijke vrijstellingen opgenomen. Er worden regelmatig voor één of enkele vakken of punten vrijstelling aangevraagd op grond van buiten de HBO-opleiding gevolgde vakken. Vaak zijn elders gevolgde vakken van een zó ander niveau, dat een vergelijking met de universitaire vakken laat zien dat er geen of weinig overlap is. Verzoeken om vrijstellingen dienen bij de toelatingscommissie en in principe voor 1 oktober aangevraagd te worden. Hiervoor dient u zich te vervoegen bij de studiecoördinator mw. A.A. Slijkhuis, tel: 050 – 363 7893, e-mail: a.a.slijkhuis@rug.nl.

4.3 Programmaoverzicht 2014-2015

De Toelatingscommissie Pedagogische Wetenschappen is op 4 september 2014 er mee akkoord gegaan dat onderstaand schakelprogramma recht op toelating geeft tot de Master Orthopedagogiek.

Jaar 1:		
Onderdeel	Code RuG	ECTS*
<i>Methoden en technieken</i>		
Wiskunde		
Inleiding onderzoek (voorheen Statistiek 1)	PABAP035 (voorheen PABAP028)	5
Statistische modellen 1 (voorheen Statistiek 2)	PABAP036 (voorheen PABAP029)	5
Methoden en technieken van onderzoek 1 (voorheen Methodologie)	PABAP037 (voorheen PABAP030)	5
Referaat- en bibliotheekpracticum (voorheen APA- en bibliotheekpracticum)		5
<i>Theorie orthopedagogiek</i>		
Inleiding orthopedagogiek	PABAP033 (voorheen PABAP027)	5
Opvoeden van personen met beperkingen 1	PABA5233 (voorheen PABA5232)	6
Leer- en onderwijsproblemen 1	PABA5251	6
Gedrags- en opvoedingsproblemen 1	PABA5243	6
<i>Hulpvakken</i>		
Ontwikkelingspsychologie in relatie tot opvoeding	PABA2050	5
Psychopathologie kind en jeugdige	PABA5272	6
<i>Diagnostiek</i>		
Diagnostiek en behandeling	PABA5212	6
Totaal eerste schakeljaar		60

Schakelprogramma Orthopedagogiek

Jaar 2:			
Onderdeel	Code RuG	Totaal ECTS	ECTS*
<i>Algemeen gemeenschappelijk</i>		32	
Diagnostische vaardigheden	PABA5311		7
Neuropsychologie	PABA5372		5
<i>Methoden en technieken:</i>			
Statistiek 3	PABA3065		4
Schakelwerkstuk			6
M&T II: Methoden en technieken van onderzoek	PABA2062A		3
M&T II: Grondslagen van onderzoek	PABA2061A		3
Testtheorie	PABA2064A		4

<i>Verdiepingsminor (kiezen 2 van 3)</i>		28	
<i>OPB</i>		14	
Opvoeden van personen met beperkingen: Evidence based intervention 1	PABA5334		5
Opvoeden van personen met beperkingen: Evidence based intervention 2	PABA5335		8
Practicum OPB	PABA5373		1
<i>Leerproblemen</i>		14	
Diagnostiek en interventie: leerproblemen 1	PABA5351		7
Diagnostiek en interventie: leerproblemen 2	PABA5352		6
Practicum Leerproblemen	PABA5373		1
<i>Jeugdzorg</i>		14	
Gedrags- en opvoedingsproblemen 2	PABA5344		7
Kwaliteit en effectiviteit van de jeugdzorg	PABA5345		6
Practicum Jeugdzorg	PABA5373		1
Totaal tweede schakeljaar		60	

* European Credits (studiepunten): 1 ECTS = 28 uur studiebelasting

Schakelprogramma Orthopedagogiek

Binnen deze minor die in totaal 28 ects omvat, kies je twee van de drie differentiaties:

- gedrags- en opvoedingsproblemen (JZ (Jeugdzorg))
- leerproblemen (LP)
- opvoeden en ondersteunen van personen met beperkingen (OPB).

Alle vakken die binnen de differentiaties van je keuze worden aangeboden zijn verplicht (dus twee vakken en een practicum per differentiatie).

Deze vakken zijn een verdieping van de vakken die je in het eerste schakeljaar hebt gehad. Ze worden gegeven in het eerste semester. Bij de differentiaties die je kiest hoort een practicum. Hierin leer je het ontwikkelen en trainen van orthopedagogische vaardigheden, komt beroepsethiek aan de orde en doe je klinische ervaring op.

Traditionele sectoren

In het algemeen zijn de drie differentiaties meteen ook de “traditionele” sectoren waarin orthopedagogen werkzaam zijn: de jeugdzorg, het onderwijsveld en de zorg voor personen met een beperking.

Het centrale onderwerp bij de jeugdzorg is orthopedagogische interventie in de diverse werkvelden van de jeugdzorg: preventieve interventie, (intensieve) ambulante zorg, pleegzorg en residentiële zorg.

Bij leerproblemen zijn belangrijke onderwerpen: diagnostiek en interventies bij leerproblemen, technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en rekenen en o.a. intelligentie en leren op school.

De differentiatie opvoeden en ondersteunen van personen met beperkingen houdt zich bezig met interventies in gezinnen met een jong kind in de thuissituatie, een groep (kinderdagcentrum/kinderrevalidatie) en interventies in problemen in de opvoedingssituatie van personen met een verstandelijke beperking en ernstig probleemgedrag, ernstige meervoudige beperkingen en/of zintuiglijke beperkingen

Stage

De keuze die je binnen deze verdiepingsminor maakt, heeft gevolgen voor de differentiatie waarin je in je masterjaar in stage gaat. Kies je bijvoorbeeld de differentiatie leerproblemen en het opvoeden en ondersteunen van personen met beperkingen, dan ga je in een van deze twee differentiaties in stage en zal ook het onderzoek dat je in je these doet met deze differentiatie te maken hebben. Zie voor de vakken die binnen de verdiepingsminor worden gegeven de studiegids van het schakelprogramma.

Master

De keuzes die je maakt binnen de verdiepingsminor hebben geen gevolgen voor de mogelijkheid om na de master door te gaan met de opleiding orthopedagoog-generalist. De vereiste om toegelaten te worden tot deze opleiding is een afge-

Schakelprogramma Orthopedagogiek

ronde master orthopedagogiek, onafhankelijk van welke keuzes je in de verdiepingsminor hebt gemaakt.

Schakelprogramma Orthopedagogiek

Kiest u ervoor het **eerste schakeljaar** te verspreiden over twee jaar, dan beveelt de opleiding de volgende indeling aan:

Jaar 1:	ECTS	ECTS
	32	
Wiskunde		-
Inleiding onderzoek (voorheen Statistiek 1)		5
Inleiding orthopedagogiek		5
Methoden en technieken van onderzoek 1 (voorheen Methodologie)		5
Opvoeden van personen met beperkingen 1		6
Gedrags- en opvoedingsproblemen 1		6
Referaat- en bibliotheekpracticum Orthopedagogiek (voorheen APA- en bibliotheekpracticum)		5

Jaar 2:	ECTS	ECTS
	28	
Statistische modellen 1 (voorheen Statistiek 2)		5
Leer- en onderwijsproblemen 1		6
Ontwikkelingspsychologie		5
Psychopathologie kind en jeugdige		6
Diagnostiek en behandeling		6

Kiest u ervoor het **tweede schakeljaar** te verspreiden over twee jaar, dan beveelt de opleiding de volgende indeling aan:

Jaar 1:	ECTS	ECTS
		30
Verdiepingsminor keuze 1	14	
Testtheorie	4	
Statistiek 3	4	
M&T II: Methoden en technieken van onderzoek	3	
Neuropsychologie	5	
Jaar 2:		30
Verdiepingsminor keuze 2	14	

Schakelprogramma Orthopedagogiek

M&T II: Grondslagen van onderzoek	3	
Diagnostische vaardigheden	7	
Schakelwerkstuk	6	

Studenten dienen het schakelprogramma Orthopedagogiek in maximaal 4 jaar aaneengesloten af te ronden om rechtstreeks door te kunnen stromen naar de master. Doen studenten langer over het schakelprogramma dan kunnen mogelijk aanvullende eisen worden gesteld. Hiervoor dient een verzoek te worden ingediend bij de Toelatingscommissie Pedagogische Wetenschappen.

Ook wanneer studenten na het afronden van het schakelprogramma niet aaneengesloten doorstromen naar de master moet voor toelating tot de master een verzoek worden ingediend bij de Toelatingscommissie Pedagogische Wetenschappen.

4.4 Overgangsregeling 2014-2015 Orthopedagogiek

Per 2014-2015 is de RUG gestart met het omvormen van vakken naar een omvang van 5 punten of een veelvoud daarvan. Omdat de schakelvakken zijn afgestemd op vakken van de RUG, wordt deze aanpassing in de komende jaren doorgevoerd in het schakelprogramma, te beginnen in studiejaar 2014-2015. Studenten die in 2013-2014 of eerder zijn ingestroomd krijgen te maken met een wijziging (van de omvang) van de volgende vakken:

Voor hen geldt de volgende equivalentenregeling:

Vak 2013-2014	ects	Vak 2014-2015	ects
Statistiek 1	5	Inleiding onderzoek	5
Statistiek 2	5	Statistische modellen 1	5
Methodologie	4	Methoden en technieken van onderzoek 1	5
Inleiding orthopedagogiek	9	Inleiding orthopedagogiek	5
Bibliotheekpracticum/referaat	2	Referaat- en bibliotheekpracticum	5

De omvang van een traject is normaliter 60 ects, maar in de overgangssituatie kan daarvan afgeweken worden.

4.5 Docenten

Docent	Vak	Contactgegevens
mevr. dr. L.W.H. Bakker	Diagnostiek en behandeling PABA5212 Diagnostische vaardigheden PABA5311 Gedrags- en opvoedingsproblemen 2 PABA5344	dr.lwhbakker@gmail.com 06 20213126
mevr. dr. L. Batstra	Psychopathologie kind en jeugdige PABA5272	
dhr. B. Blom MSc.	Schakelwerkstuk	
mevr. N. Buis, drs.	Schakelwerkstuk	
mevr. E. Boers	Opvoeden van personen met beperkingen 1 PABA5233	e.boers@rug.nl
mevr. dr. E.J. van den Bosch	Leer- en onderwijsproblemen 1 PABA5251 Diagnostiek en interventie: leerproblemen 1 PABA5351 Practicum Leerproblemen PABA5373	e.j.van.den.Bosch@rug.nl
mevr. A. ten Brug MSc.	OPB: Evidence based intervention 2 PABA5335	a.ten.brug@rug.nl 06 23415810
mevr. dr. N. Ding	M&T II: Methoden en technieken van onderzoek PABA2062A	n.ding@pl.hanze.nl ningding0610@gmail.com 050 5952346
dhr. dr. Y.J. Drost	Gedrags- en opvoedingsproblemen 2 PABA5344	
dhr. E.H. von Dülmen Krumpelmann BSc	Wiskunde	ewodul@gmail.com 06 24289075
dhr. dr. S.R. Fleurke	Testtheorie PABA2064A	info@sjortfleurke.nl

Schakelprogramma Orthopedagogiek

		06 25093749
mevr. L. Greveling MSc	Coach schakelprogramma's Referaat- en bibliotheekpracticum	l.greveling@rug.nl
mevr. I. Haakma MSc.	OPB: Evidence based intervention 2 PABA5335	
mevr. A.T. Hoekstra	OPB: Evidence based intervention 1 PABA5334 Practicum OPB PABA5373	
dhr. dr. R. Hoekstra	Statistiek 3 PABA3065	r.hoekstra@rug.nl
dhr. W.H. Hofstetter	Leer- en onderwijsproblemen 1 PABA5251 Diagnostiek en interventie: leerproblemen 2 PABA5352	w.hofstetter@cedin.nl
mevr. R.E. Huisinga MSc	Referaat- en bibliotheekpracticum	riannahuisinga@live.nl
mevr. M. ter Huizen	Gedrags- en opvoedingsproblemen 2 PABA5344	
Dhr. Dr. D.D.N.M. Kostons	Ontwikkelingspsychologie	d.d.n.m.kostons@rug.nl
dhr. drs. J. Kramer	Statistiek 1 PABAp028 Statistiek 2 PABAp029	jaccokramer76@home.nl
Mevr. M. Martens	OPB: Evidence based intervention 2 PABA5335	
dhr. prof. dr. J.J. van der Meere	Neuropsychologie PABA5372	j.j.van.der.meere@rug.nl 050 3636407
dhr. drs. P. Mohr	OPB: Evidence based intervention 2 PABA5335	
mevr. dr. C.E. Oenema-Mostert	OPB: Evidence based intervention 1 PABA5334 Practicum OPB PABA5373	c.e.oenema-mostert@rug.nl
dhr. S. van Oijen	Gedrags- en opvoedingspro-	

Schakelprogramma Orthopedagogiek

	blemen 2 PABA5344	
mevr. A. Overwijk MSc	Kwaliteit en effectiviteit van de jeugdzorg PABA5345	overwijk.annelies@gmail.com
dhr. drs. B.G. Poolman	Leer- en onderwijsproblemen 1 PABA5251 Diagnostiek en interventie: leerproblemen 1 PABA5351 Diagnostiek en interventie leerproblemen 2 PABA5352	b.g.poolman@rug.nl
dhr. dr. A.P. Prince	Schakelwerkstuk	a.p.prince@rug.nl
mevr. dr. T. Roggen	Inleiding orthopedagogiek PABAP027 Gedrags- en opvoedingsproblemen 1 PABA5243 Diagnostiek en behandeling PABA5212 Practicum Jeugdzorg PABA5373	t.roggen@rug.nl
mevr. drs. A.C.M. van Roy	Methoden en technieken van onderzoek 1 PABAP037 M&T II: Grondslagen van onderzoek PABA2061A Diagnostiek en interventie leerproblemen 2 PABA5352	a.c.m.van.roy@rug.nl

4.5 Vakken eerste schakeljaar

Wiskunde

Docent:

E.H. von Dülmen Krumpelmann BSc

Inhoud:

Vorbereitung op het gebruik van wiskunde zoals dat bij de voortgezette studie aan de orde komt, voornamelijk in de vakken Statistiek en Methodologie. De algebrastof voor HAVO/VWO staat hierbij centraal. Behandeld zullen onder meer worden: verzamelingen, getallen, bewerkingen, vergelijkingen, functies en grafieken, sommeren en kansberekening.

ECTS:

-

Onderwijsvorm:

Er ligt een groot accent op zelfstudie. In de colleges worden de gemaakte opgaven plenair besproken.

Toetsvorm:

schriftelijk tentamen

Literatuur:

Franken, W.M. & Bouts, R.A. (2002). *Wiskunde voor statistiek*. ISBN 9789062833177. (€ 16,50)

N.B. Voor het eerste college dient het eerste hoofdstuk te worden bestudeerd.

Inleiding Onderzoek

PABAP035

<i>Docent:</i>	Drs. J. Kramer
<i>Doel:</i>	Kennis nemen van de empirische cyclus Bekend zijn met vraagstelling en probleemstelling, en het belang daarvan voor het doen van onderzoek Bekend zijn met verschillende soorten onderzoek Kennis nemen en het kunnen toepassen van de basis van beschrijvende statistiek
<i>Inhoud:</i>	Inleiding methodologie en statistiek heeft als doel de studenten kennis te laten maken met hoe en waarom onderzoek wordt uitgevoerd, en welke aspecten daarbij komen kijken. Dit zal in vrij algemene termen zijn, en worden opgehangen aan de empirische cyclus. Later in de cursus zal worden uitgelegd hoe statistiek een rol kan spelen bij het evalueren van de onderzoeksuitkomsten. Hierbij zal met name worden ingegaan op beschrijvende statistiek.
<i>ECTS:</i>	5
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcollege, werkcollege
<i>Toetsvorm:</i>	tentamen, werkstuk
<i>Literatuur:</i>	Baarda, D.B., & De Goede, M.P.M, <i>Basisboek Methoden en Technieken. Kwantitatief praktijkgericht onderzoek op wetenschappelijke basis (5e druk). Groningen: Noordhoff.</i> (ISBN: 978-90-01-80771-9), € 50,00 Moore, D.S., McCabe, G.P., & Craig, B.A. (2014), <i>Introduction to the practice of statistics (8th Edition)</i> , New York: W.H. Freeman and Company.

Statistische modellen 1

PABAP036

<i>Docent:</i>	drs. J. Kramer
<i>Doel:</i>	Kennis opdoen van veelgebruikte inferentiële methodes (met name betrouwbaarheidsintervallen en significantietoetsen) In staat zijn deze inferentiële methoden toe te passen en te interpreteren voor gemiddeldes, proporties, standaarddeviaties en kruistabellen
<i>Inhoud:</i>	Statistiek sluit aan op Inleiding Onderzoek en behandelt een aantal onderwerpen uit de inferentiële statistiek. De volgende onderwerpen komen aan de orde: kansverdelingen, steekproefverdelingen, schatten, betrouwbaarheidsintervallen en toetsen. Ook wordt de F-procedure en de Chi-kwadraatprocedure behandeld.
<i>ECTS:</i>	5
<i>Onderwijsvorm:</i>	computerpracticum, hoorcollege
<i>Toetsvorm:</i>	practicum, schriftelijk tentamen (meerkeuze)
<i>Opmerkingen:</i>	De stof voor het tentamen beslaat de hoofdstukken 5, 6, 7, 8 en 9 van "Introduction to the practice of statistics". De opdrachten voor de practica worden via Nestor beschikbaar gesteld
<i>Literatuur:</i>	Moore, D.S., McCabe, G.P., & Craig, B.A. (2014), <i>Introduction to the practice of statistics (8th Edition)</i> , New York: W.H. Freeman and Company. (al in bezit)

Methoden en technieken van onderzoek 1

PABAP037

<i>Docenten:</i>	Drs. A.C.M. van Roy
<i>Doel:</i>	De student heeft theoretische kennis van de basismethoden van kwantitatief onderzoek en kan een eenvoudig kleinschalig kwantitatief onderzoek opzetten, uitvoeren en hierover rapporteren en reflecteren.
<i>Inhoud:</i>	<p>In het vak Methodologie komen aspecten aan bod die belangrijk zijn bij het opzetten en uitvoeren van kwantitatief empirisch onderzoek binnen de sociale wetenschappen.</p> <p>Het vak bestaat uit hoorcolleges, werkcolleges en het uitvoeren van een praktijkopdracht.</p> <ul style="list-style-type: none">- In de hoorcolleges worden de belangrijkste theoretische aspecten kwantitatief onderzoek besproken en toegelicht met praktijkvoorbeelden. Aan de orde komen onder meer onderzoeksontwerp, onderzoekspopulatie, steekproeftrekking, vormen van dataverzamelen en wetenschappelijke rapportage van de bevindingen.- Bij de praktijkopdracht wordt geoefend met het zelf doen van onderzoek. Op basis van een probleemstelling gaan de studenten in groepen zelf een eenvoudig kwantitatief onderzoek opzetten en uitvoeren en vervolgens hierover op een wetenschappelijke manier rapporteren en reflecteren.- In de werkcolleges krijgen de studenten de gelegenheid om te werken aan de praktijkopdracht en krijgen hierop feedback van de docenten. Diverse aspecten van het vak Inleiding Statistiek en Methodologie komen hier terug.
<i>EC:</i>	5
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcollege werkcollege, praktische oefening en zelfstudie
<i>Toetsvorm:</i>	schriftelijk tentamen (essay) schriftelijk tentamen (essay en meerkeuze), verslag praktijkopdracht
<i>Literatuur:</i>	Baarda, B., Bakker, E., Hulst, M. van der, Julsing, M., Fisher, T., Vianen, R. van & Goede, M. de, <i>Basisboek Methoden en Technieken. Kwantitatief praktijkgericht onderzoek op wetenschappelijke basis.</i> (2012). <i>Vijfde druk.</i> (ISBN: 9789001807719), € 53,00 Van Loon, D., Van der Meulen, B.F., & Minnaert, A.E.M.G. , <i>Effectonderzoek in de gedragswetenschappen. Methodologische moeilijkheden en mogelijkheden.</i> (2011). <i>Den Haag: Boom Lemma.</i> (ISBN: 9789059316607), € 37,00

Vakken eerste schakeljaar Orthopedagogiek

Referaat- en bibliotheekpracticum

<i>Docent:</i>	R.E. Huisinga MSc en L. Greveling MSc
<i>Inhoud:</i>	Studenten analyseren een wetenschappelijk artikel. Ze krijgen instructie in het gebruik van de universitaire bibliotheek, de verschillende online catalogi en de toepassing van de (APA-)regels voor het verwijzen naar literatuur. Studenten schrijven tweemaal een inleiding voor een (fictief) onderzoeksrapport, waarin zij op correcte wijze wetenschappelijke literatuur verwerken.
<i>ECTS:</i>	5
	Onderverdeling en studiebelasting in uren:
	- contacturen 18 uur
	- zelfstudie 122 uur
<i>Onderwijsvorm:</i>	Hoor- en werkcolleges, bibliotheekinstructie.
<i>Toetsvorm:</i>	Analyse-opdracht en 2 schrijfoopdrachten (inleiding)
<i>Literatuur:</i>	Dijkstra, A.J. (2012) <i>Verwijswijzer: onderzoeksrapportage en bronvermelding volgens de APA-richtlijnen</i> . Groningen: Antharis. 134 p. ISBN 978 90 818838 01 €13,95

Inleiding Orthopedagogiek

PABAP033

- Docenten:* Dr. T.Roggen, dr. J.Y. Drost
Coordinator: Dr. T.Roggen
Doel: Het belangrijkste doel van deze inleiding is dat de student een overzicht krijgt van het vakgebied van de orthopedagogiek en vertrouwd raakt met de thema's die in de verdere opleiding worden uitgebouwd.
Inhoud: In deze inleiding besteden we uitgebreid aandacht aan:
- de positie van de orthopedagogiek in ons taalgebied,
- een aantal opvallende problemen bij (jonge) kinderen en jongeren die een zware opgave vormen voor hun opvoeders (o.a. delinquent gedrag, verstandelijke beperking, gedragsproblemen)
- de wetenschappelijk onderbouwde aanpak van de problemen,
- de rol van de opvoeders (ouders, leerkrachten, groepsleiders) in het hulpverleningsproces.
Bij deze onderwerpen speelt de wetenschappelijke verantwoording een belangrijke rol. In hun dagelijks werk maken orthopedagogen gebruik van wetenschappelijke theorieën en van resultaten van wetenschappelijk onderzoek. Met andere woorden: hun werk is gebaseerd op deugdelijke kennis. Ook ethische vragen komen daarbij aan bod. Theorie en onderzoek ondersteunen de praktijk. Orthopedagogiek is een praktische wetenschap.
EC: 5
Onderwijsvorm: hoorcollege
8 hoorcolleges van 2 uur
Uren per week: 4x2 uren, 2x 4 uren
Toetsvorm: schriftelijk tentamen (meerkeuze)
Opmerkingen:
Literatuur:
· Grietens, H., Vanderfaeillie, J., Hellinckx, W., & Ruijsenaars, W. (red.) (2005), *Handboek orthopedagogische hulpverlening 1. Een orthopedagogisch perspectief op kinderen en jongeren met problemen. Leuven/Voorburg: Acco.* (ISBN: 90-334-5978-7), € 37,50
· A.J.J.M. Ruijsenaars, P.M. van den Bergh & J.M.L. van Drenth (2012), *Orthopedagogiek - ontwikkelingen, theorieën en modellen. Antwerpen/Apeldoorn: Garant.* (niet: hoofdstuk 7 en 8) (ISBN: 978-90-441-2895-6), € 30,00

Opvoeden van Personen met beperkingen 1

PABA5233

Docent: E. Boers

Inhoud: De relevante begrippen, modellen en theorieën worden in dit vak toegelicht in relatie tot de beschrijving van het probleem van het opvoeden en ondersteunen van een persoon met een beperking. De theoretische analyse wordt ondersteund met een opdracht om de verbinding tussen theorie en praktijk inzichtelijk te maken. Het doel van dit vak is zicht krijgen op de factoren die de problemen in de opvoedingssituatie van personen met beperkingen sturen in specifieke situaties. Deze specifieke situaties zijn o.a. de opvoeding en ondersteuning van personen met verstandelijke beperkingen, personen met lichamelijke beperkingen en personen met zintuiglijke beperkingen.

EC: 6

Onderwijsvorm: hoorcollege, zelfstudie

Hoorcollege: 36 uur, practicum: 20 uur, zelfstudie: 109 uur

Toetsvorm: schriftelijk tentamen (essay), schriftelijk tentamen (meerkeuze), schriftelijke opdrachten

Opmerkingen: De organisatie en de beoordeling van schriftelijke opdracht wordt via Nestor bekend gemaakt. De voorgeschreven boeken worden gedurende meerdere jaren voor meerdere vakken gebruikt.

Literatuur: *Artikelen: zie opgave via Nestor*

Batshaw, M.L. (2012), *Children with disabilities. 7th edition. Baltimore: Brookes Publishing Co. Hfst. 11, 12, 14, 15, 17, 21, 22, 23, 16, 29, 28, 30 (pp.150)* (ISBN: 978-1598571943), € 50,00

Dykens, E.M., Hodapp,R.M. & Finucan, B.M. (2000)., *Genetics and Mental Retardation syndromes A New look at Behavior and Interventions. Hfst 1,2,3 en 7 (pp. 119)* (ISBN: 1-55766-471-4), € 38,00

Kraijer, D. W. (2006). , *Handboek psychodiagnostiek en beperkte begaafdheid. Amsterdam: Harcourt (pp 17-56)*. (ISBN: 9789026517754), € 46,00

Vlaskamp, C., Maes, B. & Penne, A. (Eds.) (2011), *Ondersteuning van mensen met meervoudige beperkingen. Handvatten voor een kwaliteitsvol leven. Leuven: Acco. (ISBN: 9789033482045), € 30,00*

Leer- en onderwijsproblemen 1

PABA5251

<i>Docenten:</i>	drs. B.G. Poolman, dr. E.J. van den Bosch, D. Janson, W.H. Hofstetter
<i>Doel:</i>	Na afloop van dit vak heeft de student kennis van - de praktijk van leerlingenzorg in het algemeen - de normale ontwikkeling van specifieke vaardigheden op de basisschool (lezen, spellen, rekenen) - leerlingenzorg bij specifieke leerproblemen (lezen, spellen, rekenen) - recente theoretische inzichten over de voor lezen, spellen en rekenen benodigde kennis en vaardigheden
<i>Inhoud:</i>	Deze cursus heeft als thema: leerling en leerproces. Er wordt ingegaan op de huidige gang van zaken m.b.t. zorgleerlingen en op recente theorieën over normale en afwijkende ontwikkeling in de diverse leerdomeneinen. Aansluitend wordt ingegaan op protocollen (en bijbehorend testinstrumentarium) die op school en in de gezondheidszorg worden gebruikt om de leerstoornissen dyslexie, dysorthografie en dyscalculie te diagnosticeren en te behandelen.
<i>EC:</i>	6
<i>Semester:</i>	semester II b
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcollege Hoorcollege: 24 uur, zelfstudie: 144 uur
<i>Uren per week:</i>	Variabel
<i>Toetsvorm:</i>	schriftelijk tentamen (meerkeuze)
<i>Literatuur:</i>	<i>Actuele artikelen, zie Nestor.</i> Struiksma, A.J.C., Leij, A. van der & J.P.M. Vieijra, <i>Diagnostiek van technisch lezen en aanvankelijk spellen – 9e druk.</i> (2012, hst 1 t/m 4, 48 pag.) Dit boek wordt ook voorgeschreven voor PABA5351. (ISBN: 978-90-8659-289-0), € 17,50 <i>Klapper: Inleiding leer-en onderwijsproblemen. (samen met actuele artikelen max. 250 pag.), € 20,00</i> Bongaards, B.M. & Sas, J.F., <i>Praktijkboek leerlingenzorg. - 3de druk.</i> (2012, 357 pag.) (ISBN: 9789001809270), € 46,95 Groenestijn, M. van, Borghouts, C. & Janssen, C., <i>Protocol Ernstige RekenWiskunde-problemen en Dyscalculie.</i> Assen: Van Gorcum. (2011, hst 1 t/m 5, 133 pag.) Dit boek wordt ook voorgeschreven voor PABA5351. Download. (ISBN: 9789023247630) Wentink, H., Verhoeven, L. & Druenen, M. van, <i>Protocol Leesproblemen en Dyslexie voor groep 1 en 2.</i> (2010, hst 1t/m 5, 72 pag.) (ISBN: 978-90-8146-135-1), € 34,95

Vakken eerste schakeljaar Orthopedagogiek

Gedrags- en opvoedingsproblemen 1	PABA5243
<i>Docenten:</i>	dr. L. Batstra, dr. A.M.N. Huyghen, dr. J.Y.Drost, dr. T.Roggen
<i>Doel:</i>	Het eerste doel van dit vak is de kennisname van wetenschappelijke begrippen en definities bij gedrags- en opvoedingsproblemen en de wijze waarop deze in de praktijk worden gebruikt om opvoedingsproblemen op te lossen. Het tweede doel is de nadere kennisname van de structuur en de doelgroepen van de jeugdzorg in Nederland.
<i>Inhoud:</i>	Centraal staat de wijze waarop de onder de doelstelling genoemde begrippen en definities tot stand komen en in de diagnostiek worden gebruikt teneinde een bijdrage te leveren aan de oplossing van deze problemen.
<i>EC:</i>	6
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcolleges practicum: 22 uur hoorcollege: 16 uur werkcollege: 3 uur zelfstudie: 127 uur
<i>Uren per week:</i>	2x 4 uren, 4x 2 uren
<i>Toetsvorm:</i>	opdracht, schriftelijk tentamen (open en meerkeuzevragen)
<i>Opmerkingen:</i>	De colleges starten met een inleidend college waarin o.a. een opdracht met betrekking tot de definitie van gedragsproblemen wordt uitgereikt en toegelicht. Deze opdracht wordt in de periode waarin de colleges worden gegeven in groepsverband uitgevoerd. Na het inleidend college volgt een aantal colleges over de grondbegrippen, diagnostiek, structuur en doelgroepen in de jeugdzorg.
<i>Literatuur:</i>	Hermanns, J., Van Nijnatten, C., Verheij, F., & Reuling, M. (Eds.) (2005), <i>Handboek jeugdzorg deel 1. Stromingen en specifieke doelgroepen m.u.v.deel A en hfdst 16,25 en 26</i> . Houten: Bohn Stafleu Van Loghum. 391 p. (ISBN: 9789031346400), € 61,00 <i>Nader op te geven actuele titel(s)</i>

Ontwikkelingspsychologie

PABA2050

<i>Docent:</i>	dr. D.D.N.M. Kostons
<i>Doel:</i>	Het opdoen van basiskennis over de ontwikkeling in verschillende ontwikkelingspsychologische domeinen en het belang daarvan voor de bestudering van vraagstukken in relatie tot opvoeding.
<i>Inhoud:</i>	In deze cursus wordt ingegaan op verschillende domeinen van ontwikkeling, zoals motoriek, perceptie, cognitie en taal, en de emotionele, sociale en morele ontwikkeling. Verschillende theoretische en methodologische benaderingen voor de bestudering van ontwikkeling komen daarbij aan de orde. In deze cursus wordt de aandacht gericht op de periode van de geboorte tot aan de middelbare leeftijd.
<i>EC:</i>	5
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcollege, zelfstudie
<i>Toetsvorm:</i>	schriftelijk tentamen (meerkeuze)
<i>Literatuur:</i>	<i>Artikelen en internet-publicaties: zie Nestor</i> Belsky, J. (2013), <i>Experiencing the lifespan, 3e editie (H1 t/m H12)</i> (ISBN: 9781429299220)

Vakken eerste schakeljaar Orthopedagogiek

Psychopathologie kind en jeugdige

PABA5272

<i>Docent:</i>	dr. L. Batstra
<i>Doel:</i>	De cursus heeft als doelstelling studenten voldoende basale kennis van kinderpsychiatrische beelden te geven. Daarnaast wordt er veel aandacht besteed aan het verschil tussen normale variatie enerzijds en psychiatrische stoornissen anderzijds.
<i>Inhoud:</i>	In deze collegecyclus wordt ingegaan op psychiatrische beelden bij kinderen en jeugdigen. Globaal zullen behandelmogelijkheden aan de orde komen. In de colleges wordt de te bestuderen stof besproken, uitgediept, geïllustreerd en aangevuld met actuele onderzoeksgegevens.
<i>EC:</i>	6
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcollege Hoorcollege: 16 uur, zelfstudie: 152 uur
<i>Toetsvorm:</i>	schriftelijk tentamen (meerkeuze)
<i>Literatuur:</i>	<i>Nader op te geven actuele titels</i>

Diagnostiek en behandeling

PABA5212

<i>Docenten:</i>	dr. L.W.H. Bakker en dr. T.Roggen
<i>Coördinator:</i>	Dr. T.Roggen.
<i>Doel:</i>	Orthopedagogen hebben in hun beroepsuitoefening veelvuldig te maken met het oplossen van (opvoedings)problemen. In grote lijnen zijn daarin twee delen te onderscheiden: het doorgronden van een probleem ('diagnostiek') en het kiezen van de beste interventie ('behandeling'). In dit vak komen beide thema's aan bod: deel A met het accent op diagnostiek en deel B met het accent op behandelingsplanning en de reflectie op dit handelen.
<i>Inhoud:</i>	<p>Als basismodel voor de diagnostiek wordt uitgegaan van het model van de diagnostische cyclus dat op verschillende momenten in de opleiding aan bod komt. Het model vertoont gelijkenis met algemene modellen die het oplossen van problemen beschrijven: een gedegen analyse van het probleem wordt gevolgd door het zoeken naar verklaringen die op hun geldigheid kunnen worden getoetst. Afhankelijk van de uitslag daarvan is de best passende oplossing te zoeken en vervolgens uit te proberen. Aan elke stap zijn voorwaarden te stellen die de kans op het maken van fouten verkleinen.</p> <p>Als basismodel voor de behandeling wordt uitgegaan van de cyclus van planmatig handelen, waarin doordacht en doelgericht handelen en geregelde reflectie centraal staan. Het concept planmatig handelen is niet voorbehouden aan het veld van de jeugdhulpverlening of psychosociale jeugdzorg. Ook in de overige werkvelden wordt er in toenemende mate aandacht aan besteed, hoewel daar soms een andere terminologie wordt gebruikt.</p>
<i>EC:</i>	6
<i>Onderwijsvorm:</i>	zelfstudie, hoorcollege
<i>Uren per week:</i>	3x4 uren en 2x2 uren
<i>Toetsvorm:</i>	Voor deel A en B: schriftelijke tentamens (meerkeuze), schriftelijke opdrachten
<i>Opmerkingen:</i>	Deel A: 2 hoorcolleges van 4 uur, waarin de diagnostische cyclus en actuele thema's omtrent diagnostiek worden behandeld. Deel B: 4 hoorcolleges van 2 uur, waarin het planmatig handelen, stellen van doelen en professionele gespreksvoering worden behandeld. Tijdens de colleges wordt achtereenvolgens aandacht besteed aan de cyclus van planmatig handelen, doelgericht werken, het stellen van doelen in theorie en praktijk, cliënt- of vraaggericht werken, professionele gespreksvoering, doelrealisatie en (zelf) reflectie op de hulpverlening. Bij beide onderdelen, A en B, behoort een opdracht. Indien beide onderdelen afzonderlijk met een voldoende eindcijfer zijn afgerond, wordt het gemiddelde berekend $(A+B/2)$ en wordt

Vakken eerste schakeljaar Orthopedagogiek

- daarmee het vak afgesloten.
- Literatuur:* De Bruyn, E.J.J., Ruijssenaars, A.J.J.M., Pameijer, N.K., & Van Aarle, E.J.M. (2003), A: *De diagnostische cyclus. Een praktijkleer. Leuven/Voorburg: Acco. (275 pp.) Het boek komt op verschillende plaatsen in de opleiding aan bod!*, € 45,00
- Lang, G. & Van der Molen, H.T. (2003, 2008 of laatste druk), B: *H1 t/m 5 uit Psychologische gespreksvoering: Een basis voor hulpverlening*, € 35,00
- Van Yperen, T. & Veerman, J.W. (2008), B: *H14+H15 uit Zicht op effectiviteit. Handboek praktijkgestuurd effectonderz. in JZ. Delft: Eburon. Titel wordt tevens voor PABA5345 gebruikt!* (ISBN: 9789059722521), € 30,00
- Van Yperen, T. & Van der Steege, M. (2006), B: *Voor het goede doel. Werken met hulpverleningsdoelen in de jeugdzorg. Utrecht: NIZW Jeugd. (110 p.)*, € 16,90

4.6 Vakken tweede schakeljaar

Diagnostische vaardigheden	PABA5311
<i>Docent:</i>	dr. L.W.H. Bakker
<i>Doel:</i>	Aan het eind van deze cursus zou een student moeten beschikken over een startbekwaamheid om in zijn of haar stageplaats aan de slag te kunnen. Dit betekent dat hij/zij inzicht heeft in het diagnostische proces (diagnostische cyclus) en het gebruik van testen en observaties hierbij.
<i>Inhoud:</i>	In dit vak zal enige theorie worden gepresenteerd rond observatie, tests en rapportage (hoorcolleges), waarna deze vaardigheden worden getraind in werkcolleges en naderhand in de vorm van opdrachten worden uitgewerkt. Dit vak is een vervolg op de diagnostische vaardigheden in het 2 ^e jaar en poogt meer een praktische inslag te geven. Naast het inzicht wordt de student in staat gesteld om met een dwarsdoorsnede van de testen te oefenen, zodat ook de eigen testvaardigheid verbeterd wordt.
<i>ECTS:</i>	7
<i>Onderwijsvorm:</i>	werkcollege hoor-, en werk- en zelfstudie
<i>Toetsvorm:</i>	opdrachten Er zijn twee opdrachten: observatieopdracht en een casusopdracht. Het cijfer voor de observatieopdracht telt voor een derde en het cijfer voor de casusopdracht voor twee derde mee in het eindcijfer van dit vak. Voor beide opdrachten afzonderlijk moet ten minste een 5,5 gehaald worden.
<i>Literatuur:</i>	<ol style="list-style-type: none">1. De Bruyn, E.J.J., Ruijsenaars, A.J.J.M., Pameijer, N.K., & Van Aarle, E.J.M. (2003), De diagnostische cyclus. Een praktijkleer. Leuven/Voorburg: Acco. (275 pp.) (ISBN: reeds in bezit), € 25,002. Kievit, Th., Tak, J.A. & Bosch, J.D. (2008), Handboek psychodiagnostiek voor de hulpverlening aan kinderen. Utrecht: De Tijdstroom. Hoofdstukken 4 t/m 12, 16, 18 t/m 20. (ISBN: 9789058980328), € 56,003. Boog, G. Janson, D. Memelink, D., Leren kun je observeren www.lerenkunjeobserveren.nl
<i>Opmerkingen:</i>	Er geldt een aanwezigheidsverplichting van 100% bij de werkcolleges van beide onderdelen afzonderlijk. Het boek van Kievit c.s. (2008) is een standaardwerk en komt op meerdere plaatsen in de opleiding terug.

Vakken tweede schakeljaar Orthopedagogiek

Neuropsychologie

PABA5372

<i>Docent:</i>	dr. A.W. Spijkerboer
<i>Doel:</i>	Het verkrijgen van kennis en inzicht in relaties tussen hersenen en gedrag.
<i>Inhoud:</i>	In deze cursus wordt een overzicht gegeven van de hedendaagse neuropsychologie en haar achtergronden, geschiedenis en onderzoeksmethoden. Vanuit anatomisch, fysiologisch en farmacologisch oogpunt wordt aandacht besteed aan de organisatie van het zenuwstelsel en de structuur, functies en ontwikkeling van de hersenen. Hogere (cognitieve) functies als leren, geheugen, aandacht, bewustzijn en emoties komen aan de orde. Verder wordt er ingegaan op de plasticiteit van de hersenen. Naast aandacht voor de normale ontwikkeling is er aandacht voor de problematiek van ontwikkelingsstoornissen, psychiatrische en neurologische aandoeningen en de implicaties die deze stoornissen hebben voor neuropsychologische diagnostiek en behandeling.
<i>EC:</i>	5
<i>Semester:</i>	semester II b
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcollege, zelfstudie
<i>Uren per week:</i>	2
<i>Toetsvorm:</i>	schriftelijk tentamen (meerkeuze)
<i>Literatuur:</i>	V. Anderson, E. Northam, J. Hendy, and J. Wrennall. (2002). Developmental neuropsychology. A clinical approach. Brain damage, behaviour and cognition series. Psychology press. € 42,99.

Statistiek 3

PABA3065

Docent:

dr. R. Hoekstra

Inhoud:

In de colleges worden gangbare statistische modellen & technieken behandeld, die voor het lezen van sociaal wetenschappelijke onderzoeksliteratuur en voor het zelfstandig kunnen uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek van belang zijn. Aan de orde komen:

- Enkelvoudige & multiple regressieanalyse.
- Een- en tweeweg ANOVA, en covariantieanalyse.
- Logistische regressie.
- Nonparametrische statistiek.

Daarnaast zijn er verplichte practica waarin de behandelde methoden worden toegepast. Hierbij zal gebruik gemaakt worden van het statistisch computerprogramma SPSS.

ECTS:

4

Onderwijsvorm:

Hoorcollege, practicum, zelfstudie

Toetsvorm:

schriftelijk tentamen (deels multiple choice en deels open vragen)

Literatuur:

3. Moore, D.S., McCabe, G.P. & Craig, B.A. (2011), *Introduction to the practice of statistics* (7th ed.), New York: W.H. Freeman and Company. Hoofdstukken 9 t/m 15. € 75.00 (al in bezit)
4. Syllabus met o.a. opdrachten & collegestof (digitaal beschikbaar via de dlo)

Vakken tweede schakeljaar Orthopedagogiek

Schakelwerkstuk

Docent:

Dr. A.P. Prince, B. Blom Msc., N. Buis Msc.

Doel:

De cursus bereidt de studenten voor op het schrijven op wetenschappelijk niveau. De studenten leren een onderzoek op te zetten en uit te voeren. De studenten rapporteren de resultaten van het onderzoek in een onderzoeksverslag en presenteren de resultaten aan medestudenten.

Inhoud:

Studenten schrijven een onderzoeksverslag, gebaseerd op onderzoeksmateriaal dat zij zelf verzamelen door middel van kwalitatieve en kwantitatieve onderzoeksmethoden. De resultaten daarvan worden (deels) verwerkt met SPSS. Zowel het onderzoek, als het schrijven van het onderzoeksverslag worden uitgevoerd in subgroepen. De vraagstelling van het uit te voeren onderzoek moet liggen binnen een thema op het gebied van de (ortho)pedagogiek. Een voortgezet bibliotheekpracticum, een Refworks-practicum en een SPSS-practicum zijn onderdeel van de cursus en zijn bedoeld ter ondersteuning van het onderzoeksproces.

ECTS:

6

Onderwijsvorm:

hoorcollege, werkcollege

Toetsvorm:

Onderzoeksverslag en presentatie

M&T II: Methoden en technieken van onderzoek

PABA2062A

<i>Docenten:</i>	Dr. N. Ding
<i>Doel:</i>	Verdiepen van kennis en inzicht in methoden en technieken van empirisch onderzoek.
<i>Inhoud:</i>	In dit onderdeel wordt gestreefd naar verdieping van de kennis van en het verwerven van basisvaardigheden in belangrijke onderzoeksstrategieën, waarbij onderscheid kan worden gemaakt in experimenteel- en niet-experimenteel onderzoek en onderscheid naar setting. De navolgende onderwerpen zullen aan bod komen: - Waarnemen van gedrag: naturalistische observatie, case studies en systematische observatie. - Surveyonderzoek: opstellen van vragenlijsten & interviews, steekproeftechnieken, nonresponse. - Experimenteel en quasi-experimenteel onderzoek: voor- en nadelen; opzet & uitvoering.
<i>EC:</i>	3
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcollege
<i>Toetsvorm:</i>	schriftelijk tentamen (essay), schriftelijk tentamen (meerkeuze) en een voortgangstoets (meerkeuze)
<i>Literatuur:</i>	Jack R. Fraenkel & Norman E. Wallen, Helen H. Hunn (2012), <i>How to design and evaluate research in education - International edition. (8th edition).</i>

M&T II: Grondslagen van onderzoek

PABA2061A

<i>Docent:</i>	drs. A.C.M. van Roy
<i>Doel:</i>	Behalen van kennis en inzicht in de grondslagen van empirisch wetenschappelijk (interventie)onderzoek.
<i>Inhoud:</i>	In de colleges worden de belangrijkste termen en ideeën van de empirische methodologie behandeld aan de hand van de empirische cyclus van A.D. de Groot. Vervolgens worden – op inleidend niveau – methoden en technieken van (ortho)pedagogisch en onderwijskundig interventieonderzoek behandeld. Aandacht wordt besteed aan praktische belemmeringen en problemen bij het uitvoeren van effectstudies. Daarbij is uitvoerig aandacht voor oplossingen, die een compromis vormen tussen methodologische eisen en praktische beperkingen.
<i>ECTS:</i>	3
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcollege, responsiecollege, zelfstudie 7 colleges van 2 uur inclusief responsiecollege / zelftoetsingen via website behorende bij het boek
<i>Toetsvorm:</i>	schriftelijk tentamen (essay), schriftelijk tentamen (meerkeuze)
<i>Literatuur:</i>	Van Loon, D., Van der Meulen, B.F., & Minnaert, A.E.M.G. (2011), <i>Effectonderzoek in de gedragswetenschappen. Methodologische moeilijkheden en mogelijkheden</i> . Den Haag: Boom Lemma. (ISBN: 9789059316607), € 37,00

Testtheorie	PABA2064A
<i>Docenten:</i>	dr. S.R. Fleurke
<i>Doel:</i>	Het doel is studenten kennis en vaardigheden op het terrein van test-constructie en -gebruik te leren. De cursus gaat in op het maken van een test, het met behulp van SPSS analyseren van een test en de situatie waarin een test ingezet kan worden.
<i>Inhoud:</i>	Centrale begrippen zijn testkenmerken, betrouwbaarheid, validiteit, en beslissen.
<i>ECTS:</i>	4
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcollege, praktische oefening Hoorcollege 12 uur, Responsiecollege 2 uur, Practicum 20 uur, Zelfstudie 75 uur
<i>Toetsvorm:</i>	opdracht Schriftelijke groepsopdracht
<i>Opmerkingen:</i>	Het eindcijfer is gebaseerd op het gewogen gemiddelde van het tentamencijfer (2x) en het cijfer voor de groepsopdracht (1x). De groepsopdracht moet voor het eerste tentamen worden ingeleverd.
<i>Literatuur:</i>	<i>Klapper en power point.</i> Drenth, P.J.D. & Sijtsma, K. (2006), <i>Testtheorie: inleiding in de theorie van de psychologische test en zijn toepassingen (Vierde druk)</i> . Houten: Bohn Stafleu Van Loghum. Hieruit hoofdstukken 2 t/m 9. p. 435. (ISBN: 90 313 4747 7)

Verdiepingsminor (kiezen 2 van 3)

1. Opvoeden van personen met beperkingen (OPB)

OPB: Evidence based intervention 1

PABA5334

<i>Docent:</i>	dr. C.E. Oenema-Mostert
<i>Ingangseisen:</i>	Organisatie wordt bekend gemaakt via Nestor. * Prijs studenteditie. De theoretische handleiding Portage Programma en de Vaardighedenlijst-Revised Portage kunnen alleen via Hans Knot besteld worden. Let op de berichtgeving in juni 2014.
<i>Doel:</i>	Het verwerven van inzicht in en kennis van de 'verbinding' tussen de early childhood praktijk en het wetenschappelijk onderzoek. Aan de hand van de analyse van het probleem in de opvoedingssituatie van een jong kind, ontwikkelt en evalueert de student een passende interventie aan de hand van een evidence based interventieprogramma.
<i>Inhoud:</i>	In dit vak worden een aantal interventieprogramma's voor gezinnen met jonge kinderen gepresenteerd. Het Portage Programma Nederland wordt (als voorbeeld voor evidence based intervention) nader uitgewerkt wat betreft de werkwijze aan de hand van opdrachten. Een korte praktijkoefening in een gezin uit de eigen kennissenkring (met een kind van 0-6 jaar) en een afsluitende rapportage vormt een onderdeel van het OPB-deel in het minor practicum.
<i>EC:</i>	5
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcollege 14 uur hoorcollege, 6 uur werkcollege, zelfstudie 120 uur
<i>Toetsvorm:</i>	schriftelijk tentamen (essay), schriftelijk tentamen (meerkeuze)
<i>Opmerkingen:</i>	Portage Programma, theoretische handleiding en de Vaardighedenlijst-Revised worden ook gebruikt voor het OPB-deel van het minor practicum.
<i>Literatuur:</i>	<i>Artikelen en internet-publicaties: via Nestor</i> Hoekstra, A.T., Oenema-Mostert, C.E., Van der Meulen, B.F., <i>Portage Programma, theoretische handleiding. (pp.150)*</i> , € 53,00 Hoekstra, A.T.; Van der Meulen, B.F.; Oenema-Mostert, C.E.; Jansen, G.G.H.; & Smrkovsky, M., <i>Portage Programma Vaardighedenlijst-Revised*</i> , € 10,00 Sameroff, A. (2009). , <i>The Transactional model of development. How children and contexts shape each other. Washington , D.C.: American Psychological Association. Hoofdstuk 1-10 (183 pagina's)</i> . (ISBN: 978-1-4338-0467-0), € 40,00

OPB: Evidence based intervention 2

PABA5335

<i>Docenten:</i>	A. ten Brug Msc., drs. P. Mohr, I. Haakma M.A.W. Martens
<i>Inhoud:</i>	De relevante begrippen, modellen en theorieën aangereikt in PABA5232 worden gerelateerd aan algemene inzichten betreffende interventie (behandeling). Zij worden toegelicht aan de hand van toepassing van en onderzoek naar de effecten van behandeling in specifieke situaties. Deze specifieke situaties zijn o.a. de opvoeding en ondersteuning van personen met ernstige meervoudige beperkingen, personen met verstandelijke beperkingen en probleemgedrag en personen met zintuiglijke beperkingen.
<i>EC:</i>	8
<i>Semester:</i>	semester I b
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcollege, zelfstudie 42 uur college, 179 uur zelfstudie
<i>Toetsvorm:</i>	schriftelijk tentamen (essay), schriftelijk tentamen (meerkeuze)
<i>Opmerkingen:</i>	De voorgeschreven boeken worden gedurende meerdere jaren voor meerdere vakken gebruikt.
<i>Literatuur:</i>	<i>De voorgeschreven artikelen worden via Nestor bekend gemaakt</i> Vlaskamp,C. (2005), <i>Een programma van jezelf. Een Opvoedingsprogramma voor kinderen met zeer ernstige verstandelijke en meervoudige beperkingen.</i> (pp.127) (ISBN: 9789023241256), € 55,00 Didden,R. (2003) , <i>Gedraganalyse en -therapie bij mensen met een verstandelijke beperking hfst 1,2,3</i> (pp.108) (ISBN: 9789035226319), € 95,00 Meas, B., Vlaskamp, C. & Penne, A. (2011), <i>Ondersteuning van mensen met ernstige verstandelijke en meervoudige beperkingen. Handvatten voor een kwaliteitsvol leven</i> (ISBN: 9789033482045), € 30,00

Vakken tweede schakeljaar Orthopedagogiek

OPB: practicum

Docent: dr. C.E. Oenema-Mostert

ECTS: 1

Onderwijsvorm: practicum

PABA5373

2. Leerproblemen

Diagnostiek en interventie leerproblemen 1

PABA5351

Docenten: drs. B.G. Poolman, dr. E.J. van den Bosch

Doel: Na afloop van het vak

- kan de student het cognitieve proces van spelling en technisch lezen beschrijven aan de hand van recente theoretische inzichten.
- kan de student de rol van intelligentie beschrijven in het schoolse leren.
- kan de student deze inzichten toepassen bij het analyseren van spelling- en technisch leesproblemen.
- heeft de student kennis van veel voorkomende interventies op het gebied van spelling en technisch lezen.
- is de student in staat deze kennis en inzichten toe te passen binnen de diagnostische cyclus.

Inhoud: De cyclus van diagnostiek en interventie van leerproblemen in de praktijk van het onderwijs, maar ook het onderwerp 'intelligentie' wordt besproken voordat de problemen met technisch lezen en spelling aan de orde komen. In het afrondende college worden aan de hand van casus de samenhang tussen lees- en spellingproblemen en de relatie met intelligentie en schoolkeuze besproken.

EC: 7

Onderwijsvorm: Hoorcollege, college: 32 uur, practicum: 16 uur, zelfstudie: 148 uur.

Toetsvorm: schriftelijk tentamen (meerkeuze)

Er zullen voor deelonderwerpen groepsopdrachten worden gegeven, maar het vak wordt getoetst met een schriftelijk meerkeuzetentamen.

Literatuur: *Actuele artikelen (zie Nestor).*

Struiksma, A.J.C., Leij, A. van der & Vieijra, J.P.M., *Diagnostiek van technisch lezen en aanvankelijk spellen – 9e druk. (2012, hst 5 en 6, 27 pag.) Dit boek wordt ook voorgeschreven voor PABA5251. (ISBN: 9053839240), € 17,50*

Verschueren, K. & Koomen, H., *Handboek Diagnostiek in de leerlingenbegeleiding. (hstn 1, 6, 7, 16 en 17 = 98 pag.) De meeste andere hstn uit dit boek worden behandeld in PABA5352. (ISBN: 9789044122152), € 29,00*

Klapper Diagnostiek en interventie leerproblemen 1 (samen met actuele artikelen maximaal 500 pag.), € 40,00

Gijsel, M., Scheltinga, F., Druenen, M. van & Verhoeven, L., *Protocol Leesproblemen en Dyslexie voor groep 3. (2012, 184 pag.) (ISBN: 978-90-816528-1-0), € 34,95*

Verhoeven, L., Wijnen, F., Van den Bos, K. & Kleijnen, R. (Red.), *Zorg om dyslexie. (2010, hstn 2, 3, 5, 6 en 8, 108 pag.) (ISBN: 9789044126617), € 22,50*

Diagnostiek en interventie leerproblemen 2	PABA5352
<i>Docenten:</i>	Drs. A.C.M. van Roy, drs. B.G. Poolman, W.H. Hofstetter
<i>Doel:</i>	Na afloop van het vak: <ul style="list-style-type: none">- Kan de student het cognitieve proces van rekenen en begrijpend lezen beschrijven aan de hand van de meeste recente theoretische inzichten;- Heeft de student inzicht in aspecten van de sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen die betrekking hebben op de cognitieve ontwikkeling en het leren op school, zoals motivatie en zelfconcept;- Kan de student deze inzichten toepassen bij het analyseren van leerproblemen op het gebied van begrijpend lezen en rekenen;- Heeft de student kennis van veel voorkomende interventies op het gebied van begrijpend lezen, rekenen en sociaal emotionele ontwikkeling;- Is de student in staat deze kennis en inzichten toe te passen binnen de diagnostische cyclus.
<i>Inhoud:</i>	Dit vak bestaat uit onderdelen van de diagnostiek en interventie van rekenproblemen en problemen met begrijpend lezen. Vervolgens komt het onderwerp ‘sociaal-emotionele problemen op school’ aan de orde en wordt de samenhang met leren en ontwikkeling besproken. In een afrondend werkcollege wordt aan de hand van de individueel uitgewerkte casus de samenhang tussen de drie deelonderwerpen besproken.
<i>EC:</i>	6
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcollege In de laatste week van het blok wordt het verplichte twee uur durende werkcollege gehouden in kleine groepen, waarvoor van tevoren individueel een casusopdracht uitgewerkt en ingeleverd dient te worden. Na afloop van het werkcollege wordt een groepsdocument ingeleverd.
<i>Toetsvorm:</i>	schriftelijk tentamen (meerkeuze) Er zullen voor deelonderwerpen opdrachten worden gegeven die in groepen moeten worden uitgevoerd.
<i>Opmerkingen:</i>	De Leerproblemen-praktijkweek (onderdeel van het Minorpracticum) sluit aan bij de vakken PABA5351 en PABA5352.
<i>Literatuur:</i>	<i>Artikelen (zie Nestor).</i> Verschueren, K. & Koomen, H. (Red.), <i>Handboek Diagnostiek in de leerlingenbegeleiding</i> . (hfd. 4, 5, 8 t/m 10 en 12 t/m 14 = 89 pag.) De meeste andere hfd. uit dit boek worden behandeld in <i>Diagnostiek en interventieleerproblemen 1</i> . (ISBN: 9789044122152), € 29,00 Van Luit, J.E.H., Bloemert, J., Ganzinga, E.G., & Mönch, M.E. (nieuwste druk), <i>Protocol Dyscalculie: Diagnostiek voor Gedragsdeskundigen. Doetinchem: Graviant. Hoofdstukken: 1, 2, 3, 4 en 5</i> (ISBN: 9789491337055), € 30,00

Vakken tweede schakeljaar Orthopedagogiek

Van Groenestijn, M., Borghouts, C. and Janssen, C. (2011)., *Protocol Ernstige RekenWiskunde-problemen en Dyscalculie (protocol ERWD)*. Assen: Van Gorcum. Hoofdstukken: 7, 8, 9 en 10. (gratis te downloaden) (ISBN: 9789023247630)

Vakken tweede schakeljaar Orthopedagogiek

Leerproblemen: practicum

PABA5373

Docent: dr. E.J. van den Bosch

ECTS: 1

Onderwijsvorm: practicum

1. Jeugdzorg

Gedrags- en opvoedingsproblemen 2

PABA5344

<i>Docent:</i>	dr. L.W.H. Bakker, dhr. S. van Oijen, mevr. M. ter Huizen
<i>Doel:</i>	Kennisname van de aard van orthopedagogische interventies in de verschillende werkvelden van Jeugdzorg: preventieve interventie, (intensieve) pedagogische ambulante zorg, preventie van kindermishandeling en interventies wanneer er sprake is van kindermishandeling, pleegzorg en residentiële zorg.
<i>Inhoud:</i>	Tijdens de hoorcolleges wordt aandacht besteed aan empirische en theoretisch gefundeerde modellen van interventies in de werkvelden van de jeugdzorg.
<i>ECTS:</i>	7
<i>Onderwijsvorm:</i>	zelfstudie, hoorcollege Hoorcollege 28 uur; zelfstudie 164 uur;
<i>Toetsvorm:</i>	schriftelijk tentamen (essay)
<i>Literatuur:</i>	<ol style="list-style-type: none">1. <i>Artikelen: zie Digitale Leeromgeving of Nestor</i>2. Grietens, H. (2011), <i>Kleine stemmen, grote verhalen!? Over pleegkinderen in orthopedagogisch onderzoek. Antwerpen/Apeldoorn: Garant. (aan te kopen bij Hans Knot) (ISBN: 9789044128321), € 10,00</i>3. Ten Broeke, E., Korrelboom, K., & Verbaak, M. (2009), <i>Praktijkboek geïntegreerde cognitieve gedragstherapie. Protocollaire behandelingen op maat. (ISBN: 9789046901335), € 49,50</i>4. Harder, A.T., Knorth, E.J., & Zandberg, Tj. (2006), <i>Residentiële jeugdzorg in beeld. Amsterdam: SWP. (ISBN: 906665760X), € 24,90</i>5. Knorth, E.J., Grietens, H., & van Oijen, S. (Red.) (2012), <i>Weten door te meten in de pleegzorg. Orthopedagogiek: Onderzoek en Praktijk, 51, 1-96 (special issue). (aan te kopen bij Hans Knot), € 10,00</i>

Gedrags- en opvoedingsproblemen: Kwaliteit en effectiviteit v/d jeugdzorg

PABA5345

<i>Docent:</i>	A. Overwijk Msc.
<i>Doel:</i>	De cursus beoogt inzicht en actuele kennis te bieden m.b.t. de vraag welke interventies voor jeugdigen met ernstige gedrags- en opvoedingsproblemen in het veld van de jeugdzorg werkzaam zijn, welke factoren van invloed zijn op de kwaliteit en effectiviteit van de orthopedagogische hulpverlening en welke manieren van onderzoek gefundeerde kennis leveren over de kwaliteit en effectiviteit van interventies. Doel is het rationeel gefundeerde beslissingen kunnen nemen over interventies in relatie tot problematiek.
<i>Inhoud:</i>	In colleges, werkcolleges en literatuurkeuze ligt de nadruk op evidence-based en practice-based modellen. In de colleges wordt o.a. aandacht geschonken aan zgn. good practices, algemeen en specifiek werkzame factoren bij de behandeling van internaliserende en externaliserende gedragsproblemen. De keuze voor een interventie is doorgaans een afweging van voor- en tegenargumenten waarin het beoogde effect een groot gewicht moet hebben.
<i>EC:</i>	6
<i>Semester:</i>	semester I b
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcollege, werkcollege, zelfstudie Hoor- en werkcollege 16 uur; zelfstudie 148 uur;
<i>Toetsvorm:</i>	schriftelijk tentamen (essay), schriftelijk tentamen (meerkeuze)
<i>Literatuur:</i>	<i>Artikelen: zie Nestor</i> Ten Broeke, E., Korrelboom, K., & Verbaak, M. (2009), <i>Praktijkboek geïntegreerde cognitieve gedragstherapie. Protocollaire behandelingen op maat.(reeds in bezit)</i> (ISBN: 9789046901335), € 49,50 Van Yperen, T., & Veerman, J.W. (2008) , <i>Zicht op effectiviteit. Handboek voor praktijkgestuurd effectonderzoek in de jeugdzorg. Delft: Eburon. (reeds in bezit)</i> (ISBN: 9789059722521), € 29,90

Practicum Jeugdzorg (onderdeel minorpracticum)	PABA5373
<i>Docenten:</i>	Dr. T.Roggen en dr. Y.J. Drost, dr. L.W.H. Bakker
<i>Doel:</i>	Het ontwikkelen en trainen van orthopedagogische vaardigheden: kritisch reflecteren op de professionele grondhouding, toepassen van methodieken en gespreksvoering, kunnen observeren en integreren, keuzen kunnen beargumenteren, ontwikkelen van metaniveau en leidinggeven.
<i>Inhoud:</i>	Het gehele minorpracticum bestaat uit de volgende drie onderdelen waarvan studenten die de hele verdiepingsminor volgen er twee doen en studenten die een halve minor volgen er één doen. Te weten de onderdelen die horen bij de gevulde differentiaties: - de specifieke Jeugdzorg practicum avonden - de Leerproblemen-praktijkweek (Verblijf en uitvoering van diverse opdrachten op een school) zie elders - het OPB-interventiepracticum (Een korte praktijkoefening in een gezin uit de eigen kennissenkring (met een kind van 0-6 jaar) en een afsluitende rapportage) zie elders Meer specifieke informatie over de invulling en opbouw van dit vak is tijdig te vinden op de DLO
<i>EC:</i>	1
<i>Ondewijsvorm:</i>	werkcollege, zelfstudie, practicum, praktische oefening, reflectieopdracht
<i>Toetsvorm:</i>	Verplichte deelname, schriftelijke opdrachten (tijdens het vak en achteraf)
<i>Opmerkingen:</i>	Het Practicum kent een volledige presentieplicht.
<i>Literatuur:</i>	<i>Artikelen & Literatuur: Zie DLO</i>

5 REGELING EXAMINERING

Tijdvakken en frequentie tentamens

- 1 Voor de vakken die afgerond worden met een tentamen worden elk jaar twee tentamenkansen aangeboden;
- 2 Wanneer de student door aantoonbare overmacht of bijzondere omstandigheden een vak niet heeft kunnen afronden en de toelating tot de master in gevaar komt, kan de student bij de studiecoördinator een verzoek indienen voor een extra kans.

Functiebeperving en tentamens

- 3 Aan studenten met een functiestoornis wordt de gelegenheid geboden de tentamens op een zoveel mogelijk aan hun individuele handicap aangepaste wijze af te leggen. De studiecoördinator wint zo nodig deskundig advies in alvorens te beslissen.

Vaststelling en bekendmaking tentamenuitslag

- 4 De uitslag van het tentamen wordt uitgedrukt in een schaal lopend van 0 (geen prestatie geleverd) tot 10 (uitmuntend). Het cijfer kan maximaal één decimaal hebben. Een cijfer van 5,50 of hoger telt als voldoende resultaat.
- 5 De examinerator stelt de uitslag van een tentamen vast binnen twee weken na de dag waarop het is afgelegd en verschaft de administratie van de opleiding de nodige gegevens ten behoeve van de uitreiking van het schriftelijk bewijsstuk omtrent de uitslag aan de student;
- 6 De examinerator stelt de uitslag van de beoordeling van een werkstuk vast binnen zes weken na de dag waarop de door de docent verplicht vastgestelde inlevertermijn is verstreken;

Geldigheidsduur

- 7 De geldigheidsduur van behaalde onderdelen is onbeperkt; In afwijking van het bepaalde in het eerste lid kan de examencommissie voor een onderdeel, waarvan het tentamen langer dan vier jaar geleden is behaald, een aanvullend dan wel vervangend tentamen opleggen.

Inzagerecht

- 8 Tot uiterlijk zes weken na de bekendmaking van de uitslag van een schriftelijk tentamen krijgt de student op zijn verzoek inzage in zijn beoordeeld werk en in de normen aan de hand waarvan de beoordeling heeft plaatsgevonden. Tevens wordt hem op zijn verzoek tegen kostprijs een kopie verschaft van het eigen gemaakte werk;

Plattegronden

- 9 Tot uiterlijk zes weken na de bekendmaking van de uitslag van een werkstuk krijgt de student op zijn verzoek inzage in zijn beoordeeld werk en in de normen aan de hand waarvan de beoordeling heeft plaatsgevonden;
- 10 De examencommissie kan bepalen, dat de inzage of de kennisneming geschiedt op een vaste plaats en op tenminste twee vaste tijdstippen;
- 11 Indien de betrokkene aantoonbaar overmacht verhindert te zijn of te zijn geweest op een aldus vastgestelde plaats en tijdstip te verschijnen, wordt hem een andere mogelijkheid geboden, zo mogelijk binnen de termijn van zes weken.

Gedragsregels

Tien minuten voor aanvang van het tentamen worden de studenten binnen gelaten.

Als de student te laat komt beslist de docent of de student nog mee mag doen aan het tentamen. Vanzelfsprekend dient het betreden van de collegezaal in alle rust te gebeuren.

De student dient bij het binnengaan van de tentamenruimte bezittingen als mobiele telefoons, buzzers, iPods, MP3-spelers, koptelefoons e.d. uitgeschakeld te hebben en in de tas te leggen. Hij/zij mag deze dus niet voorhanden hebben, ook niet in de broekzak. Wanneer de telefoon afgaat wordt deze ingenomen en pas na het tentamen teruggegeven.

Overtredingen van deze regel kunnen worden opgevat als fraude. Dit wordt gemeld bij de docent.

De student dient de studentenkaart duidelijk zichtbaar op tafel te leggen. De docent of surveillant controleert aan het begin van het tentamen de studentenkaarten m.b.v. de lijst van inschrijvingen.

Als de student niet ingeschreven staat voor het tentamen en wel aan het tentamen deelneemt, zal dit bij de cijferverwerking naar boven komen. Het cijfer zal niet worden verwerkt tenzij de student persoonlijk de inschrijving komt regelen op het secretariaat.

De student mag alleen pen, potlood en flesje water op tafel hebben. Dit geldt ook voorafgaand aan de start van het tentamen. Bij het betreden van de collegezaal dient alles dat niet op tafel gelegd mag worden, opgeborgen te zijn. Wanneer voor het tentamen andere hulpmiddelen nodig zijn (als bijvoorbeeld een rekenmachine, of in geval van een open-boek-tentamen het boek, dan heeft de docent hiervoor nadrukkelijk toestemming gegeven. In geval van suikerziekte mag de student, in overleg met de docent, iets te eten op tafel hebben liggen.

Plattegrond

Toiletbezoek: de student dient toestemming te vragen aan de docent of surveillant. Er mag niets meegenomen worden naar het toilet (zoals telefoon). Wanneer overtreding van deze regel wordt geconstateerd, kan dit worden aangemerkt als fraude.

Pas een half uur na aanvang van het tentamen is toiletbezoek mogelijk. Per keer mag één student naar het toilet.

Er mag gedurende het tentamen niet gepraat worden, behalve als het gaat om een vraag aan docent of surveillant.

Er mogen geen inhoudelijke vragen of vragen om vertaling gesteld worden.

Zelf afkijken of laten afkijken (bijv. door erg grote aantekeningen te maken) wordt als fraude beschouwd. Dit wordt gemeld bij de docent. Ook het met elkaar praten kan als fraude worden aangemerkt.

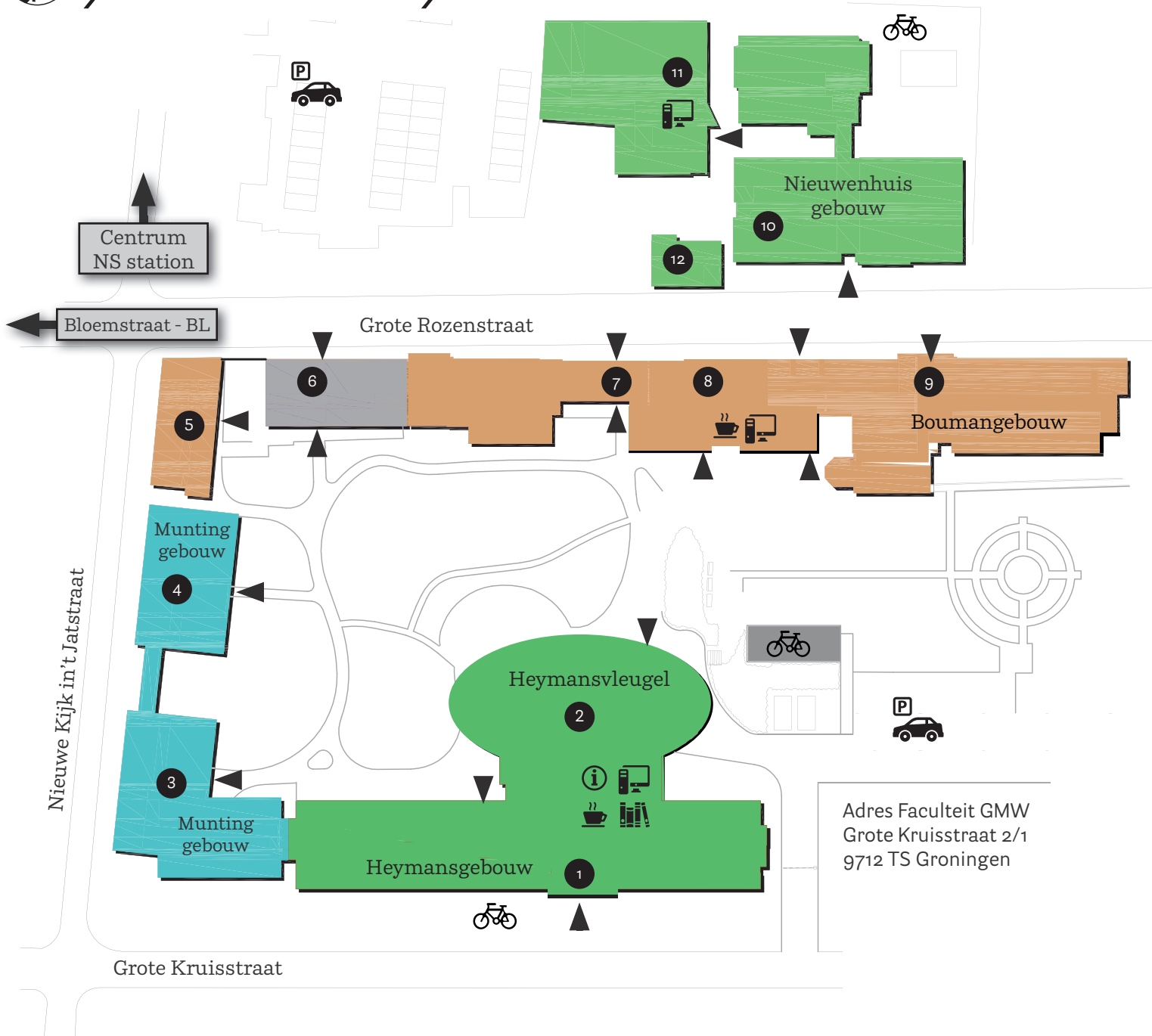
Wanneer de student klaar is met het tentamen levert hij/zij alle bescheiden in bij de docent of surveillant. Alleen wanneer in geval van een mc-tentamen een apart (A5-)formulier is verstrekt waarop studenten de gegeven antwoorden op de mc-vragen noteren zodat zij, wanneer een sleutel wordt verstrekt, hun antwoorden met die sleutel kunnen vergelijken, mogen studenten dit formulier mee naar huis nemen, nadat ze het hebben getoond aan de docent of surveillant. Indien de student op dit formulier iets anders heeft geschreven dan de mc-antwoorden in de vorm van de code van het antwoord, wordt het ingenomen. Overtreding van deze regels kan worden aangemerkt als fraude.

Wanneer fraude wordt geconstateerd kan de docent de student onmiddellijk verwijderen van het tentamen. Bovendien maakt de docent van alle gevallen van fraude melding bij de studieleiding. De sanctie op fraude wordt vastgesteld door de studieleider en varieert van het ongeldig verklaren van het tentamen tot definitieve schorsing.

rijksuniversiteit
groningen

faculteit gedrags- en
maatschappijwetenschappen

1. Heymansgebouw - H
Grote Kruisstraat 2/1
Psychologie / Psychology
Kantine / Canteen
ICT Helpdesk
Bibliotheek / Library
Onderwijsbalie / Student Services Desk
Onderzoekslaboratorium Heymansinstituut
2. Heymansvleugel - Hv
Psychologie / Psychology
Onderwijsruimten Hv / Lecture rooms Hv
3. Muntinggebouw
Lerarenopleiding / Teacher Education
Onderzoekslaboratorium Heymansinstituut
4. Muntinggebouw - M
Onderwijsruimten M / Lecture Rooms M
5. Nieuwe Kijk In't Jatstraat 68/70
Sustainable Society
6. Grote Rozenstraat 3
Repro - Klapperwinkel / Copy shop
GION
7. Grote Rozenstraat 17
Faculteitsbureau
8. Grote Rozenstraat 19
MiCaffe
Methodologiewinkel
Orangerie
9. Boumangebouw - B
Grote Rozenstraat 31
Sociologie / Sociology
Gadoureksaal
10. Nieuwenhuisgebouw - N
Grote Rozenstraat 38
Pedagogische Wetenschappen en Onderwijskunde
Pedagogy & Educational Sciences
Bladergroenvleugel
11. Nieuwenhuisgebouw - N
Grote Rozenstraat 38
Universitair Ambulatorium Groningen

- Interne dienst / reception desk
- Student computers
- Kantine / canteen
- Ingang / entrance
- Bibliotheek
- Fietsenstalling
- Parkeren